

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

9567

VOL. 6.

జెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆగష్టు నెల 18 వ తేది సోమవారము

NO. 115

సంపుటము. ౬

సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ సప్తమి ౬.

సంచిక ౧౧౫

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాజిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలు

ఎవనమ్ వుప్పు పచ్చి అన్న భేది ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :

ప్యారీ అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

పోస్టు బాక్సు నెం. 12, మద్రాసు.

(1601)
A

వేసవి మిడిఎండ

తీవ్రముగ నుండి సగరమున వీధులలో ధూళిరేగుచు జననమ్మదముగ నుండి చల్లనిగాలి కాధారము లేనితరుణమున
వాయుచలనమే లేని కాలమున కనబడునాని కొంతకాలముండి

దిల్ కుష్

సుగంధమును చూరగొందు. ఆ సువాసన! మీకు నవనవోద్యాన గంభారానందమును స్మరణకు తెచ్చి అపూర్వ
స్వప్నములను కలిగించును. కావుననే యెల్ల వారును

దిల్ కుష్

సీసాలను తమ అలంకార పేటికలం దవర్చుకొందురు.

(1299)

దిల్ కుష్

అపూర్వమును సౌఖ్యమును అమృతానందకరమును సుగంధమును కలిగించును. సర్వాలంకారములకు నిది నాయక
మణి. వెలుగును, సోలయోజనీయవర్తనలను తెలియగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

కె. ఎన్. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీ, 13/286, అప్పాబిల్డింగు, వైబాబాక్ రోడ్, మద్రాసు.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

సర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ షాపు)

536

హృదయతో నమ్మవారు సంతోషముతో పోవుదురు.
శుభములేదని రుజువుచేయువారులకు రూ 100 ఇశాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండే
కలసిన యాభ్యవృద్ధము. అందఱ
ముగ్ధులైన, జీవితకాలమంతటా
ద్రాగించబడియున్నది. ఎన్నిదినము
జంతువున నుండు శుభముమోదాడు,
తేలునకు మార్గము కాక ఎలక,
కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నువ్వయో
గించును. కల పాకెట్ 1-4 0-8-0
పాస్తేజి 0-8-0. 1 దశక పాకెట్
కల రూ 5-0-0. పాస్తేజి కలం.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు లేవ్వించుకొనువారికి పాస్తేజి ఇశాం.
కర్రకులకు 100 కి 25 మాపాయలు కమీషన్ నియ్యబడును.

విరూపాక్షా:— ధన లక్ష్మి 100 పెన్సి,
1.6 కెంకెటేకేమిక్రి, పిడి, సాకారుకేట పాక్షు, మదరాసు.

నవీనము 1 వరిమకద్రవ్యముల రాజు నవీనము 1

ఆటో డిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ
భావనయను కలదు. ఆలోచనలో సారాయి, మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము జాత్రుగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొ
క్కాయ వైసగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందన
కనము మధ్యలోనుండు యెంత గుఱుమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే
వేసయండినా యీ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క వాసనప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. తుది:మే ఒక బుడ్డికి వ్రాసివంపుడు.

కల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-4 రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-4 ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 ఆవున్న బుడ్డి 1-4 ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

1299 అద్భుత నివారణి. 100

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎలెక్ట్రోటానిక్ కెరెన్సు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును ముందు.
నిద్రలేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు
దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చు
లేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము,
శుక్లసప్తము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
గుమస్తాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి
ప్రతీనమైన మందు. బలమును గలిగించును. అనేకవేలమంది ఇందువలన
బాగుకడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిని
కొని దానిమోస్తరు ఒకమార్కు కరిషింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-4 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, 2-0-0

అంగ్లొయిండియా డ్రగ్ అండు టెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, బామ్బాయ్ నీడీ, బొంబాయి.

మదరాసు అందు సదరకమరాట రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటెడ్ కంపెనీ)

నోటీసు (1724)

ఎం. అంకు ఎస్. ఎమ్. రైల్వేమార్కుగా పోవునట్టి బండ్లయొక్క రాకపోకల కాలకరిమితి ఈ క్రింద చూపబడిన ప్రకారము 1919-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల మొదటితేది సోమవారము నుండి మార్చి 15 వరకు అందరికిని తెలియజేయుచున్నాము.

(బ్రాడ్ గేజ్)

సాత్ నెట్టునైన-మద్రాసునుండి బెంగళూరుకు

1. నెం 7 రు, డౌన్ బెంగళూరు మొయిలు ఇకముందు మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషను నుండి సాయంత్రము 6 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు రాత్రి 8 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు ఉదయం 6 గం-30 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 6 గం-30 నిమిషములకు చేరును. శోగోగర్, విరింజిపురము, కచ్చూరు, కృష్ణరాజపురము, బెంగళూరు ఈస్ట్ స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగను.

2. నెం 8 రు, అప్ బెంగళూరు మొయిలు బెంగళూరు సిటీనుండి రాత్రి 8 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 8 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషను ఇప్పటికే కారమే ఉదయం 7 గం-30 నిమిషములకు చేరును. బెంగళూరు ఈస్ట్, కృష్ణరాజపురము, విరింజిపురము స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగను. అయితే తిరువాలూరు, కడంబత్తూరు, విల్లివార్కము స్టేషనులవద్ద ఆగను.

3. నెం 15 రు, డౌన్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను మద్రాసు నుండి ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరుటకు బదులు 7 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు సిటీ రాత్రి 8 గం-30 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 7 గం-40 నిమిషములకు చేరును. మనూరు, మోసూరు బై పాస్ ట్రెయిను స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగను.

4. నెం 16 రు, అప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను బెంగళూరు సిటీ నుండి ఉదయం 6 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 7 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి సెంట్రల్ స్టేషను రాత్రి 8 గం-15 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 7 గంటలకు చేరును. విన్నయంగలం, మిన్నల్ స్టేషనుల వద్ద ఈ బండి ఆగను.

5. నెం 19 రు, ప్యాసంజరు ట్రెయినుకొత్తగా మద్రాసునుండి రాత్రి 9 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరు సిటీ ఉదయం 8 గం-10 నిమిషములకు బెంగళూరు సిటీ కగలు 10 గం-40 నిమిషములకు చేరును. ఈ బండి కొరటూరు స్టేషను వద్ద తప్ప తిమివస్తేషను లన్నిటివద్దను ఆగను. ఇప్పుడు బెంగళూరునుండి బెంగళూరు సిటీకి పోవుచున్న నెం 10 రు, ప్యాసంజరు ట్రెయినుకు బదులు ఇకముందు ఈ ప్యాసంజరు ట్రెయిను పోవును.

6. ఇప్పుడు బెంగళూరు సిటీ నుండి సాయంత్రము 4 గంటలకు బయలుదేరి బెంగళూరు సిటీ వరకు మాత్రమే పోవుచున్న నెం 20 రు, అప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను ఇకముందు సాయంత్రం 4 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషను ఉదయం 5 గం-30 నిమిషములకు చేరును. సెవ్యాపేట, అంబత్తూరు, విల్లివార్కము, కొరటూరు స్టేషనులవద్ద ఈ బండి ఆగను.

7. కె. జి. ఎఫ్. రైల్వేకు చేసిన రాణిపేట శాఖకును చెన్నై పేటకును చేరినట్టి రైలు బండ్లయొక్క రాకపోకల కాలకరిమితి స్వల్పముగా మార్చబడియున్నది. సదరు మార్పుల వివరములు యే యే స్టేషనులకు సంబంధించినో ఆ యా స్టేషనులవద్ద ప్రకటింపబడును.

8. ఇప్పుడు మద్రాసునుండి రాత్రి 8 గం-40 నిమిషములకు బయలుదేరి విల్లివార్కము పోవుచున్న నెం. సి 83 రు. లోకల్ ప్యాసంజరును విల్లివార్కమునుండి రాత్రి 9 గం-20 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసుకు వచ్చుచున్న నెం 84 రు లోకల్ ప్యాసంజరును రద్దుచేయబడినది.

నార్తు శుక్రవారము

9. నెం 1 రు, డౌన్ కలకత్తా మొయిలు మద్రాసునుండి ఇప్పటినుండి సాయంకాలము 5 గంటలకు బయలుదేరుటకు బదులు ఇకముందు సాయంకాలము 5-గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరును. నెం 10 రు, అప్ ప్యాసంజరు ట్రెయిను యొక్క కాలకరిమితి (Timings) బాధూరు మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య స్వల్పముగా మార్చబడినది. మద్రాసు ఇప్పటి మాదియే రాత్రి 7 గం-20 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 7 గం-30 నిమిషములకు చేరును.

1.9-1919-వ 1-వ తేది మొదలు మద్రాసు నుండి బెంగళూరుకు రాకపోకలు సజావు రైలు బండ్లయొక్క ఫలహారములబండి గూడ నేర్పునవ బడును. ఆ బండ్లు నెం 1 రు, డౌన్ కలకత్తా మొయిలు బండి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనునుండి సాయంకాలము 5 గం 20 నిమిషములకు బయలుదేరి బెంగళూరుకు రాత్రి 10 గంటలకు చేరును.

నెం 2 అప్ కలకత్తా మొయిలు బెంగళూరునుండి బుధవారము 6 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు సెంట్రల్ స్టేషనుకు కగలు 11 గం-15 నిమిషములకు వచ్చును.

నార్తు శుక్రవారము.

10. నెం 13 రు, డౌన్ ప్యాసంజరు అర్కోణమునుండి కగలు 3 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 3 గం 5 నిమిషములకు బయలుదేరి రేణిగుంట ఇప్పటికే కారమే సాయంత్రము 4 గం 45 నిమిషములకు చేరును. ఈ బండి పోస్ కడి, వేదగుంట, తడుకు స్టేషనులవద్ద ఆగను.

మిటర్ గేజ్.

11. నెం 232 రు, మిక్సెడ్ ట్రెయిను కట్నూడి నుండి రాత్రి 11 గం 10 నిమిషములకు బయలుదేరుటకు బదులు 11 గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి చిత్తూరు రాత్రి 12-32 నిమిషములకు చేరుటకు బదులు 1 గం 2 నిమిషములకు చేరును.

12. నెం 1 రు, అప్ మొయిలు ట్రెయిను నెం 2 రు, డౌన్ మొయిలు ట్రెయిను, మైసూరు రైల్వే వారోగేజ్ కు పోవునట్టి ప్రయాణీకుల కొరకును, పార్శ్వపు కొరకును యన్వంతపూరు స్టేషను వద్ద 2 నిమిషముల వరకు ఆగను.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్లదినునులు.

మెడల్లు పొందిన నేలం గ్రేవ్ మామిడి చెట్లు మూ విధమైన చెట్లదినునులు యొక అనేక విధములయిన మొక్కలదినునులు సీను, నాటు, కాయకూరలు, విత్తనములు వరకు సమగ్ర విక్రయంపెరుగును. కావలసిన వారు అర్ధజాస్టాంపు పంపితే, తమతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాలెండరు పంపుతాము. కాబట్టి ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

ఎస్. కె. ఐ. కాదర్ మీరాసాహేబు
(1718) విత్తనములు, మొక్కపత్రములు, నేలం.

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!!

సర్కారునందు రిజిస్టరు చేయబడిన నం 253 అణాస్టాంపునందు చేవాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ ముద్రైండు మాత్రము గల బాటిల్లను గౌను వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేవించి గుణ మగడదని యెడల ఈ క్యాలెండరు ఆ రసీదునందు చేవాలు చేసి 1 మాసములోగా వాపసు పంపితే వెలను వాపసు పంపుతాము ఈ ప్రతిజ్ఞను మేము రొంగుకట్టి చేయుచున్నాము

గుల్బర్గా జోబ్ కం.

శక్తివర్ధకము ! ధాతుపాప్తకము !! రోగనివారకము !!!

ఈ మాత్రము పెరిగింది మే ఆశ్చర్యము గుణము లను గనుకయును. చికిత్సనదవుడల బుష్టి చేసి నిగనిగ మెరుకు చేయును. శరీరమును శుభ్రముగా మార్చుచు మృత్యువర్తి నుండి నిచ్చును. నడుమ నొప్పి, నాయువు, కడుము, క్యాసము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, అజీర్ణము, కులబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి ప్రావణ్యము, శ్రీలంకదగ్గము, కాలము తప్పి యుకునగుట వీటిని సమూల నాశముచేసి రక్తవృద్ధియు శుద్ధియు చేసి చర్యంబంభవ్యాధులను నశింపజేయును

వెల బుడ్డి 1కి రూ 1-0-0, 3కి రూ 2-10-0. కె. ఐ. కేలు దీ గుల్బర్గా జోబ్ కం. బొంబాయి 3.

సత్యాగ్రహ స్వదేశ పట్టుచీరలు

వివాహసమయములందు బహుమతిగా నిచ్చుటకును, ప్రతిదినపు ఉపయోగమునకు తగినట్లు చేయబడినవి. ఇంగ్లీషు, చీనా, మంజీల్ మరీ ఇతర విదేశపు పట్టుచు వాడుట లేదు. హిందూదేశము నందు తయారైనట్టి మేలైన పట్టుమాత్రమే ఉపయోగింపబడుచున్నది. విదేశపు రంగులను కూడ వాడుట లేదు. ధరలు మొదలగునవి తెలియగోరు వారు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనవలెను
స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
555, హాడిసోన్ పేట్ రోడ్డు, లిమిటెడ్,
(962) కంజీవరం.

జాతక మార్తాండుము

గోపాలపురం కాపురంబులు (బహుశ్రీ) ఆకల్ల వేంకటాశ్రమిగారిచే రచియింపబడి కృత్యమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే కలవు. ఈ పుస్తకము శ్రీధర్మో బుక్ టెండు సాము పరిశీలించియెడల తమ జనవక్రమాలను బట్టి భూతభవిష్యత్తులను సలహాలను జ్యోతిషశాస్త్ర సహాయము లేకయు తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష శాస్త్రములోని మగ్గుమును అని నూత్నముగ గ్రహించగలుగుదునగుట కావంతయు సంభవించును. ఇందు నుమారు మాటయేదై జాతకములు చక్కలతో సహా ఉపాహారముగా విశేషించి పొందుపరుపబడినవి వెల రు. 2-5-0 లు
చిలకచర్ల లక్ష్మీవరసేంద్రం గారి వరకు, గాంధీము లను, పానగంటివారి నాటకములను మా వద్ద దొరకును. వరకులకు సరసిమైన ధరల కీడుబడును. (1669)
గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

మేలైన పద్యములు

169

మా పద్యము, చాల ఆనందకరముగల టెయిలర్లచే వట్టబడినవి.

క్లిష్టపద్యము	1-కి రూ	2-4-0
దీపము	1-కి రూ	26-8-0
కాకిపద్యము	1-కి రూ	2-8-0
దీపము	1-కి రూ	29-8-0

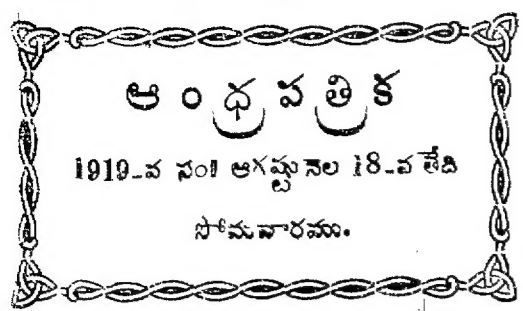
పద్యలకు వ్రాయవలయును గొంతు కొరక వ్రాయవలెను. 12 పద్యము ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 పద్య ఇవ్వం. (580) బసానియ ప్రెడింగు కంపెనీ, సాపుకారు పేట, మదరాసు.

National Psycho Physical Culture University College.
WANTED - STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO,
255, Thambu Chetty St, (Upstairs) Madras.

I

Obtainable from all High
Class Stores, Chemists, etc.
SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

న్యాయశాస్త్రబోధన కళాశాల

ఈ కళాశాలయొక్క 1918-19 సంవత్సరపు నివేదిక జూదిన, విషజ్వరవ్యాధివశమువలన గలిగిన నష్టము ప్రాముఖ్యముగ గమనింపక మానదు. ముగ్గురు విద్యార్థుల వ్యాధివలన చనిపోయిరి. సెప్టెంబరు అక్టోబరు నవంబరు మాసములలో విద్యార్థులనేకులు వ్యాధిబాధితులయి కళాశాలకు రా మానినవైరి. ఈటుంబములలో గలిగిననష్టము వలన, విద్యార్థులు కొందరు చదువు మానినవైరి. కొందరు విద్యార్థుల కీ వ్యాధి రెండుమారులు పొడనూపెనట. బి. ఎల్. క్లాసులో 264 మంది విద్యార్థులలో 33 గురు సెప్టెంబరు కరిక్టుకు వెడలలేదు. ఏ కళాశాలయందు విదిన నిట్టివార్తలే వినిపింపవుననుచి. విద్యార్థుల ఆరోగ్యము సంరక్షింపబడుటకు తగిన చర్యలు దీసికొనవలసియున్నది. కలకత్తా యూనివర్సిటీ పిచారణసంఘము వారి సూచించినటుల, విశ్వవిద్యాలయాధికారులే యీ భారమును వహించుట భావ్యము. ఈవత్సరము, విషజ్వరము తిరిగి వ్యాపించుచు, విద్యార్థుల ననేక నష్టముల పాలేయుచున్నది. విద్యార్థి కారులు ప్రత్యేక నివారణమార్గముల నవలంబించుచున్నటుల గాన్పించదు. నివేదిక వత్సరమున, యం. యల్. క్లాసుల నేర్పరచుట కేర్పాటులు గావించబడెను. 43 మంది విద్యార్థులుచేరిరి. కాని విద్యార్థులకు బోధన గావించుటకు తిన్నగ వీలు పడలేదని, కళాశాలాధ్యక్షులు తెలుపుచున్నారు. యం. ఎల్. డిగ్రీ కవసరముగ పిఠానము నేర్పరచి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమున జేర్పవలయునని యోచించబడెనుగాని, ఆ సూచన తుదకు త్రొసివేయబడెను. ఈ వత్సరము జూలై నెలలో ప్రభుత్వపు వాణిజ్య ప్రతిష్ఠాపన మీ కళాశాలయందు నెలకొల్పబడెను. ఇందు బోధనము ప్రాతఃకాలమునను, సాయంసమయమునను గలపబడుటచే, మామూలు కనుల బిచ్చంది గలుగలేదు.

1919-వ సంవత్సరము మార్చి 31-వ తేది నాటికి 668 మంది విద్యార్థులు విద్య నభ్యసించుచుండిరి. గత వత్సరమునం దీ సంఖ్య 666 గ నుండెను. విద్యార్థులలో 2 రు ఆంగ్లో-హైందవులు, 22 మంది దేశీయులై నవులు, 13 గురు మహమ్మదీయులు, 516 మంది బ్రాహ్మణులు, 115 మంది బ్రాహ్మణేతరు లుండిరి. విద్యార్థుల సంరక్షకుల వృత్తి జూచిన 343 గురు ఉద్యోగులు, 290 మంది భూస్వాములు, 35 మంది వర్తకులును గలరు. విద్యార్థుల సంఖ్యలను మండలములబట్టి జూచిన, తంజావూరు ప్రథమస్థానము, మలబారు రెండవస్థానము, తిరుచనాపలి మూడవ స్థాన మాక్రమించుచున్నవి. ఆంధ్ర దేశములో విశాఖవిట్టణము ప్రథమస్థానము, గోదావరి రెండవస్థానము, కృష్ణా మూడవస్థాన మాక్రమించుచున్నవి. ఎఫ్. ఎల్. బి. యల్ క్లాసులలో విద్యార్థుల సంఖ్య పక్షేషముగ నుండుటచే, ఒక్కొక్క క్లాసును రెండుభాగములక్రింద విభజింపవలసివచ్చెను. 1918-వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో జరిగిన బి. ఎల్. కరిక్టుయందు జను

మొందిన వారినంఖ్య పెద్దదిగ నున్నను వెనుకటి వత్సరము కన్న తగ్గిపోయెను. ఎఫ్. యల్. పరీక్షా విజయములు మాత్రమభివృద్ధి జూపెను. స్త్రీశకు పిపు కరిక్టుగూడ విజయములనవారి సంఖ్యయందభివృద్ధి కన్పట్టుచున్నది. కళాశాల గ్రంథాలయము నుపయోగకరముగ జేయుటకు ప్రయత్నములు సలుపబడెను. విద్యార్థులే గాక, హైకోర్టు న్యాయవాదులు సహితము దీని నుపయోగించుటకు కళాశాలాధ్యక్షులు ప్రయత్నముల సల్పితి. శ్లాఘాపాత్రము. 1919-వ సంవత్సరము మార్చి 31వ తేది నాటికి గ్రంథాలయమున 7270 గ్రంథము లుండెను.

గ్రంథాలయమునందు, విద్యార్థుల యుపయోగము కొరకై, హిందూదేశమునందును, ఆంగ్లదేశమునందును, అమెరికాదేశమునందును ప్రచురింపబడెడి లా ప్రతికలు తెప్పించబడుచున్నవి. విద్యార్థు లీ గ్రంథాలయము నుపయోగపరచి కొనుచుండుట సంతృప్తికరము. లాకాలేజీయందలి విద్యార్థులకు పరిశోధన గృహము లేకుండుట ముఖ్యలోపముగ నున్నది. విశ్వోయా హస్తలులో, వ్యాయకళాశాలా విద్యార్థులు చేర్చకొనబడెను. జులైబిరునూ, క్రొత్తగ నెలకొల్పబడిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల సంఘమునందు, 57 మంది విద్యార్థులు జేర్చకొనబడిరి. భోజనపు సదుపాయము లనుకూలముగనున్నటుల తెలియచున్నది. తృతీయ కళాశాలా సంవత్సరోత్సవము జయప్రదముగ జరుపబడెను. కళాశాలాధ్యక్షులగు ఆర్థరు డేవిసుగారు మిగుల శ్రద్ధ తీసికొని, విద్యార్థుల యభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారనుట విదితము. లాకాలేజీలో విద్యనభ్యసించెడి విద్యార్థులు, యూనివర్సిటీ వట్టవరిక్టులో లేరనవారు. ఏమి తమ బాధ్యతలను గుర్తెఱుగుదురు. అందుచే ఏదని నితర విద్యార్థులవలె జూచుట, లాభకరము గాజాలదు. లాకాలేజీ విద్యార్థులు జీవితరంగమున పాల్గొనుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. వారివిద్యార్థి దశయందే, వారు మున్ముందు ప్రజాహితజీవితమున పాల్గొనుటకు తగిన యవకాశముల గల్పించుట యవసరము. ఆర్థరు డేవిసుగారట్టి యవకాశములను కొంతవర కయినను గల్పించుట, సంతోషప్రదము.

నివేదికవత్సరమున టి. వి. ఐర్ గారు మార్చి హిందూ గూర్చి కొన్ని యుపన్యాసముల నిచ్చిరి. జనవరినెల 20, 21 తేదీలందు, టి. రంగాచార్యుగారు, మాంటుఫర్డు సంస్కరణముల గూర్చి యుపన్యాసములను రెండింటి నొసగిరి. రెండవదిసమున, గా|| సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు సభాధ్యక్షత వహించి, గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. జూలై, ఆగష్టునెలలలో, ప్రొఫెసరు రామ్మూరుగారి "జాతీయత, అంతర్జాతీయత" అను యుపన్యాసమును, బి.సెంటుగారిచే "రాజ్యాంగము" గూర్చి బసగబడిన న్యాయండియా పత్రికలో ప్రచురింపబడిన ఉపన్యాసమును, సర్ రవీంద్రనాథటాకూరుగారి "జాతీయత" అను గ్రంథమును, కళాశాలాధ్యక్షులు విద్యార్థులకు చదివి వినిపించిరి. ప్రతిమారును, అరగంటసేపు విద్యార్థులు స్వేచ్ఛగ వాదప్రతివాదముల సలిపిరి. బెల్జియను సైన్యమునకు సంబంధించిన కాట్రెను ఆరంబుగారు, "బెల్జియము, అంతర్జాతీయన్యాయవిధానము" అను విషయము గూర్చి విద్యార్థుల కుపన్యసించిరి. జనవరినెల 19-వ తేది, డాక్టరు సప్తూ, సర్ ఫియోలాల్ నెటల్ వాడుగార్లు, కళాశాలను సందర్శించి, విద్యార్థులకు హితము గలపిరి. ఫిబ్రవరి నెల 14-వ తేది, రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు, కళాశాల కాన్వొకంబుబడిరి. విద్యార్థుల కిట్టి యవ

కాశముల గలిగించుటలో, ఆర్థరు డేవిసుగారు ఆంగ్లదేశ విద్యాలయ ప్రాంతదాయముల ననుసరించుచున్నారనుట, తేటతెల్లము.

జస్టిసు పత్రిక కళాశాలా నివేదికను విమర్శించుచు, విద్యార్థులను రాజకీయ వ్యవహారములలో దింపి, కళాశాలాధ్యక్షులు వారికి చెరువు చేయుచున్నారనియు, పెంట్లెండుప్రభువు గారిట్టి విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనకున్నను, విల్లింగుడను ప్రభువుగారియనను కళాశాలాధ్యక్షులచర్యలకు నిరోధింపవలయుననియు, హితము గలపుచున్నది. విల్లింగుడను ప్రభువుగారిట్టి హితము ననుసరింపకుండు రని నమ్మిదము. ఉన్నత విద్యలో గడతేరి, వృత్తివిద్యల నేర్చెడివారి కయినను, రాజకీయ విషయములను కళాశాలలో చర్చించుట కవకాశ మొసగనిచో, విద్యార్థుల సక్రమాభివృద్ధి కుంటువనును. వాదవృత్తి విశాలముగ నుండజాలదు. ప్రజాహితజీవనమున వారు మున్ముందు పాల్గొనుట కర్హులుగారు. ఆర్థరు డేవిసుగారు ప్రారంభించిన క్రొత్తపద్ధతులు తిన్నగ కొనసాగి, విద్యార్థులను జీవితరంగమున పాల్గొనుటకు సంసిద్ధపరచుగాక యని గోరెదము.

నలందా విశ్వవిద్యాలయము.

ఆధునిక విశ్వవిద్యాలయ మేతీరున నుండవలయునో, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘమువారు, నిర్ణయించిరి. ప్రాచీనవిశ్వవిద్యాలయములు భారతవర్షమునందేతీరున నుండెనో, ప్రీన్సిపాలువాస్తానీ, కరాచీలో ప్రచురింపబడెడిన్యాయ ముక్తచక్రికు చక్కనివ్యాసమును వ్రాసిరి. నలందా విశ్వవిద్యాలయము శాస్త్రాదిత్యునిచే ప్రతిష్ఠింపబడెను. అది ప్రతిష్ఠింపబడిన 700 సంవత్సరములకు పిమ్మటహానుత్సావంకు అను చీవాపండితుడు దానిని దర్శించి, వర్ణించెను. యోగసూత్రహస్త్యములను కనుగొనుటకు, హానుత్సావంకు యీ దేశమునకు వచ్చియుండెను. నలందా విశ్వవిద్యాలయము 100 గ్రామములనుండి వచ్చెడి ఆదాయముమూలమున పోషింపబడుచుండెనట. ఇక్కడ సాహిత్యవిద్యయే గాక, వ్యవసాయ పారిశ్రామిక విద్యలుగూడ నేర్పబడుచుండెను. ఆర్థికవిద్యకును, విజ్ఞానప్రదానమునకును, ఇది నిలయముగ నుండెను. విద్య 100 వేదికలనుండి నేర్పబడుచుండెను. విద్యార్థులు పదివేలకుపైగ నుండిరట. కరిశోధనాశాలలు చుక్కల సంటుచుండెనని, చెనీసు కుండితులు వర్ణించిరి. పౌద్ధగ్రంథములు కడు శ్రద్ధతో నిరంపబడుచుండెను. అయినను, నలందా విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేక శాఖా విద్యాలయముగాదు. వేదములు, శాస్త్రములు గూడ వరింపబడుచుండెను. విదేశీయులు గూడ నీ విశ్వవిద్యాలయమునం దుపాధ్యాయులుగ నుండిరట. హానుత్సావంకునకు నలందా విశ్వవిద్యాలయమున గౌరవ పురస్కరముగ సాగ్గిత మొసగబడెను. విదేశీయులయొక, ప్రాచీనభారతీయులు చూపిన గౌరవమున కిది నిదర్శనము. కళలకు, నీతిశాస్త్రమునకు కళాశాలయందు ప్రధానస్థాన మొసగబడెను. "నలందా విశ్వవిద్యాలయ జీవితమునం దీ విషయములు గోచరించును. ఆర్యావర్తపు ఉపాధ్యాయుల సుట్టి మహదాశయులులు ప్రేరేపించుచుండెను. అట్టి యుపాధ్యాయులును, అట్టి బోధనయు అంతరించెనా? శ్రీకృష్ణ, బుద్ధ, శంకరాది మహామహుల ఉపదేశములు యాపుమానెనా? లేక భారతజాతీయహృదయమునందనియింకను నిదురించుచు, హిందూదేశము పుణ్యభూమి యను నామమును సార్థకము చేయు

చున్నవా? ఈ విషయమై సంకలనం దున్న ప్రస్తుతావధానం నడుగవలదు. వారి బోధనము విద్యార్థులను మూఢులజేయుచున్నది. వీధులలో పాటలు పాడే వారి నడుగుదు. మీకు తెలిసిన క్రతువులను వచ్చునని వాస్తావీగారు తెలుపుచున్నారు. భారత జాతీయ సాంకేతికదానములపై విద్య ఆధారపరుపబడక పోవుటచేతనే, భారతీయులలో నది తెలిసిన వికాసము గలిగింపజాలకున్నది. ఇప్పటికియినను ఆధునిక ప్రాచీన విద్యావ్యవస్థల రెండింటిని సమన్వయము జేయవలయునను ప్రయత్నములు జరుగుట లేదు. విద్యావ్యవస్థలలో, తీవ్రమగు మార్పులు గలగనంతవరకు సత్వరాభివృద్ధి కవకాశ ముండజాలదు.

రూపాయి మారకము

రూపాయి మారకపు విలువ యిటీవలనే 1 పిల్లింగు 4 పెన్సిలనుండి, 1 పిల్లింగు 8 పెన్సిల వరకు హెచ్చించబడెను. ఈ మార్పు దేశము దంతలను భీతి గలిగించెను. ప్రస్తుతము కరెన్సీ కమిటీ యొక్క గూడీ కరెన్సీ విషయముల గూర్చి లండనులో విచారించుచున్నది. ఈ కమిటీవారు, బంగారు మారక పరిమాణమును కొనసాగింపవలయునా లేదా యను ముఖ్యసమస్యను విచారించుచున్నది, యీ కమిటీవారి సూచనలు వెలువడువరకయినను మారకపురేటు నిలిచియుండునని యూహించితిమి. కాని మారకపు విలువ 1 పిల్లింగు 10 పెన్సిలవరకు హెచ్చించబడెనని, ప్రకటించబడుట, మరింత విస్తయము గలిగించినది ఇంకను ఎంతవరకీరేటు మారుచుండునో తెలియదు. మారకపు విలువ ఇంకను హెచ్చునని, లండనులోని కృత్రిక లూహించుచున్నవి. ఇందువలన, ఆంగ్లదేశపు వర్తకులును, అందుముఖ్యముగ లాంకుమైరు వర్తకులును విశేష లాభము పొందవచ్చునని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. ఏదేనిక, హిందూదేశమున వనిజేసెడి ఆంగ్లోద్యోగియులు గూడ లాభము పొందెదరు. 12 ఆగస్టు తేదీనుండియు, సెలవుపై నాంగదేశమునకు వెడలెడి కభుల్ద్యోగులకు అల్లవెన్నులు 1 పిల్లింగు 10 పెన్సిలవలెను, చెల్లించబడునని, ప్రచురింపబడెను. మారకపురేటు నిలకడనుండక ఎప్పటికప్పుడు హెచ్చుచుండుటచే, హిందూదేశపు ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారముల కెట్టివృద్ధి వాటిల్లునో నిదివరకు తెలిపియుంటిమి. బంగారు మారకపు కరిమాము ననితే దీనివైచి, బంగారు పరిమాణమును నెలకొల్పవలయునని, ప్రాధనరు కారే మొదలగు భారతీయు లుద్దోషించుచున్నారు. ఈసమస్యను కష్టపరిచని కరెన్సీకమిటీవారి సూచనలు దేశమునకు లాభము గలిగింప జాలవు. హిందూదేశమునకు ఆర్థికవాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము లుండుట ముఖ్యవసరమని నానాటికి వెల్లడియగుచున్నది.

పత్రికాశాసనము: మాంటాగూగారు.

పత్రికాశాసనము, దాదాపు జాతీయవాద పత్రికలన్నిటిపై ప్రయోగించబడెను. పత్రికాశాసనపు దాడికి పాలుగాని, పత్రిక లరుదుగ నున్నవనుట నిశ్చయము. అట్టితే, మాంటాగూగారు జాతీయవాద పత్రిక లన్నిటిపై నీశాసనము ప్రయోగించబడలేదని కామస్ససభలో తెలుపుటచే, ఆంగ్లదేశమున కొంత ఖనరీతాభిప్రాయము వ్యాపించవచ్చును. ఆంగ్లదేశమునకు వెడలికరాయ బారులు, పత్రికాశాసనము ప్రజాభిప్రాయములు స్వేచ్ఛగ వెడలకుండ నటుల నిరోధించుచున్న

దియు, స్పష్టపరుపవలసియున్నది. పత్రికా శాసనము రద్దు గానిది, వార్తాపత్రికలు ప్రజల మనోభావములను పాలకులకును, పాలకుల యభిప్రాయములను ప్రజలకును సవ్యముగ నెరుకవరప జాలవు. అంతవరకు ప్రజాహితీజీవనము నామమాత్రావశిష్టమై సక్రమాభివృద్ధి కంతరాయములు గలుగుచుండును. ప్రజాభిప్రాయము స్వేచ్ఛగ వెలువడుటకు వీలులేకుండుటచే, రహస్యవ్యవస్థల వ్యాపకమున కవకాశ మెక్కుడుగ గలుగుచుండును. సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టబడిన పిమ్మట గూడ, పత్రికాశాసన మములలో నుండుచో, పరిపాలనమందు ప్రజల పలుకుబడి పెంపొందజాలదు. ఈ కారణముచేతనే కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు, జన్మ స్వాతంత్ర్య సంరక్షణము, రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో బొందుపరుపబడ వలె నని, నిరూపించి యుండిరి.

విశాఖపట్టణపు హార్బరు

ట్రెస్టా ఎస్ ఇండియా పత్రికకు, కలకత్తా విశేఖరి యిటుల వ్రాయుచున్నాడు: "విశాఖపట్టణపు హార్బరును నిర్మించుటకు చాల కాలమునుండి ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. సంగ్రామము మూలమున, ఇది నిలిపివేయబడినను దీని సాఫల్యము చూపుమేరలో నున్నది. బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేవారి వనిని ప్రారంభించెదరు. దక్షిణాఫ్రికాయందలి డర్బను నగరపు హార్బరు మాదిరిని, విశాఖ పట్టణపు హార్బరు నిర్మించబడును. హార్బరు కు ప్రవేశము, "డాల్ఫిన్ ను నోను" క్రక్కను ప్రవహించెడి సముద్ర శాఖవద్దనుండును. హార్బరుకు, సముద్రపు కాలువ యొక్క ముఖ్యాధారముగ నుండును. హార్బరును పెంచుకట్టుటకు తగినవీలు ఇప్పుడే కలిగింపబడును. విశాఖపట్టణపు పట్టణము వెనుక, యిండుకు చాలినంతస్థలము గలదు. బోర్టువారు తమకు కావలసినస్థలమును సంపాదించురు. ప్రారంభమున, మూడు పెద్దనౌక లొకమారు హార్బరులో పట్టుటకు తగిన వీలుగావించబడును. ఇందుకు 60 లక్షలరూప్యముల వ్యయము మదింపువేయబడినది. కనులు ప్రారంభమయిన 5 సంవత్సరములలో, హార్బరు నిర్మాణము పూర్తియగును."

జిన్నాగారు

మహాత్ముడు అలీజిన్నా గారు బాయింటు కమిటీవారి యెదుట వాక్య మిచ్చుచు, ప్రజాశయములు సఫలకరపరచెనని దేశములో కలవరము గలుగునని, దెలిపిరి. మహాత్ముడితో సంఘ నాయకుని హితవాక్యములను మనసునం దిడికొని, ప్రజాశయములను సంతృప్తిపరచెడి సంస్కరణములనే పార్లమెంటు సభవారి దేశమునకు ప్రసాదించుట భావ్యము.

ప్రస్తుతస్థితి: తిలకు మహాశయుడు

దేశములో క్రబలిన ప్రస్తుతస్థితిని వర్ణించుచు, బాలగంగాధర తిలకుగారు సోమలిస్తురి పూర్వ పత్రికలో, భావగర్భితముగ వ్యాసమును వ్రాసిరి. దానిని రేవటి దినము ప్రచురించెదము.

ఇండియా సైనికోద్యోగుల జీతములు.

లండను, ఆగస్టు 16:- పార్లమెంటు ప్రజలసభయందొక క్రక్షకు సమాధానము చెప్పుచు మాంటేగు గార్టిసిరి. ఇండియా సైన్యమందలి బ్రిటిషు ఉద్యోగియుల జీతములను హెచ్చింపవలయునను ఆంశము విచారించబడుచున్నది. ఇండియా సైనిక శాఖోద్యోగుల జీతములను ఉపకారవేతనములను హెచ్చింపవలయునను ఆంశముగూడ విచారించబడును.

ఇంపీరియలు పోలీసు శాఖ

1919 జనవరి 1 తేదీనుండి యీశాఖోద్యోగుల జీతముల నీ క్రింది విధముగ వృద్ధి జేయుటకు భారతరాజ్యాంగ మంత్రి ఆనుమతించెను. ఈక్రింద క్రిందివిధి జీతముల నీయందు జూనియరు అని ద్వీవిధములుగ నుండును.

సేవ జేసిన కర్మరము		జూనియరు జీతము		సీనియరు జీతము	
	కర్మరము	మానమునకు	రూ	మానమునకు	రూ
మొదటి	కర్మరము	850	రూ		
రెండవ	"	400	"		"
మూడవ	"	400	"		"
నాల్గవ	"	450	"		600
అయిదవ	"	450	"		600
ఆరవ	"	500	"		650
ఏడవ	"	500	"		650
ఎనిమిదవ	"	550	"		700
తొమ్మిదవ	"	600	"		750
పదియవ	కర్మరము	650	రూ		800
పదునొకండవ	"	700	"		850
పదిరెండవ	"	750	"		900
పదుమూడవ	"	800	"		950
పదునాల్గవ	"	850	"		1000
పదునైదవ	"	900	"		1050
పదునారవ	"	...	"		1100
పదునేడవ	"	...	"		1150
పదునెనిమిదవ	"	...	"		1200
పందొమ్మిదవ కర్మరము		...	"		1250
ఇరువదియవ	"	...	"		1250
ఇరువదియొకటవ	"	...	"		1300
ఇరువదిరెండవ	"	...	"		1300
ఇరువదిమూడవ	"	...	"		1350
ఇరువదినాల్గవ	"	...	"		1350
ఇరువదియైదవ	"	...	"		1400

2. పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు ఉద్యోగి జూనియరు స్కేలులో 600 రూపాయలకుమించి జీతము గలిగి నుండరాదు. మొదటికరగతిజిల్లా యాజమాన్యమున క హింపనొల్లని యుద్యోగికి సీనియరు స్కేలు క్రితవరము 1200 రూపాయల జీతమును మించి యియరాదు.

ప్రత్యేక న్యాయాధికారి విచారణలు.

హోషియార్పూరు కేసు:- ఈ కేసు 16-వ తేదీని పూర్తియయ్యెను. ముద్రాయిగూడ, సరిగా 6 మాసముల కఠిన కేతు విధించబడెను.

బారాబాది రెయిలు కేసు:- బారాబాది రెయిలు స్టేషను సమీపమున బండిపట్టాలు తప్పించబడిన కేసు విచారణ

నేడు పూర్తియయ్యెను. 25-వ తేదీ సోమవారమునాడు తీర్పు చెప్పబడును. ముద్రాయిలస్థితిగతులను కేసుసంగతినందర్భములను జూచునెడల వారు తొలక పనులకు దిగువారు కారనియు, వారి నేరముల స్థాపించుట కీయబడిన సాక్ష్య మెంతమాత్రము బాగులేదనియు చిన్నింగు గారు చెప్పిరి.

లేవాడు కేసు:- లేవాడువద్ద డెలిగ్రాఫు తీగలను తెంపి

జేసినట్లు కొంతమంది ముద్రాయిలమీద తెచ్చిన కేసు మరల 16-వ తేదీని గూడ విచారించబడెను. కేవాదీఫాయి అనువాని సాక్ష్యము తీసికొనబడెను. ముద్రాయి యిట్లు చెప్పెను: "నేను పూర్వాదీనభక్తు బోయియుంటిని. ఆచట 12,6,5 ముద్రాయిలు నాయకులకు నుండుటను నేను జూచితిని. తీగలను తెంపి, రెయిల్వేను పడద్రోసి సర్కారువారిని హింసించునెడల వారు గాంధీమహాశయుని విడిచెదనని ముద్రాయిలు చెప్పిరి. నాటి రెయిలుబండిలో గాంధీగారు క్రియాణము చేయుదురు గాన రెయిల్వేను పడద్రోయట మంచిదికాదని వారుతీగలను తెంచుటకు నిశ్చయించిరి. ధరశాసన, గిరాకీయాలను అందులకు సమ్యుతించలేదు. పిమ్మట ముద్రాయిలు వానియను కోడ్డుమార్గమున గోరట్టేకిపోయి ఆచటితీగలను సరికిరి. నే నాచక్కనుబండిని, ఆచట వనేకమంది ముద్రాయిలు దిగని సాక్షి వారిపేర్లను చెప్పెను. తీగలను తెండినపిమ్మట వారివాయి డ్లకును పాలయలకును ముద్రాయిలు పోయిరి. పటేలుగారు సాక్షిని చాలనేపు క్రానుపరీక్ష చేసిరి. పిమ్మట మోతీరాజు చునీలలు విచారించబడెను. నాటికంకటితో కేసు నిలువబడెను.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైటును ఏ జెస్సీ)

ఇంగ్లాండు

పార్లమెంటు సమావేశము

అంతర్జాతీయకార్యకనభ

ఇండియా దేశము

లండను, ఆగస్టు 15:— సామాజిక సంఘ స్ఫూర్తియందు 427 వ నియంతనను విరోధాభివ్యక్తియందు లాభిజేతలవారగు జనాభానున్నగు స్వతంత్రజేతలవారగు ఇండియా మున్నగు పరాధీనజేతలవారగు ఎంతవరకు కనుపరిపరలెనను విషయమును అంతర్జాతీయ కార్యకచర్యమునకు వారు పరిష్కరించెదరు. దినమునకు 8 గంటలు, వారమునకు 48 గంటలు పనిచేయు విషయమునూర్పి ఆలోచించుటకు ఆట్లొకరెలలో సమావేశము జరుగును. ఇతర జేతలవారి కెట్లవలెను పనిచేయునో తెలుపవలెనని సభవారు కోరిరి. ఇండియా జేతల పరాధీనజేతలవారి చేరినదైనను సామాజిక సంఘమునందు సంపూర్ణసభ్యత్వము బడసినవానిలో నొక్కటిగానున్నది. కార్యక సంఘముననుడ ఇండియా జేతలమును ముఖ్యసభ్యులకును. కావున ఇండియా జేతలను సక్రమకార్యకర్తలను అన్నవో ఆసక్తుల ప్రతినిధులు కార్యకచర్యమునకు కావ్యనింపబడుదురు. తేదీవో ఇండియా దొరతనమువారి కొందరిని నియమించెదరు. జనాభా దేశమునండి నుడ నిజే ప్రకాశప్రతినిధుల ప్రభుత్వనియమితులతో శంక బడుదురని పార్లమెంటుసభలో బాల్మనుగాను నడిచిరి.

ఆఫ్ఘనిస్తాన్ దేశము

లండను, ఆగస్టు 14:— ఆఫ్ఘనిస్తాన్ యుద్ధమును గురించి సిద్ధపరచుటకు ప్రభుత్వము సభలో ప్రశ్నింపగా సింహ ప్రభుత్వ ఇట్లు సమాధానము చెప్పెను:—

అక్కడ జరిగిన యుద్ధవివరములు యుద్ధవిరామమును గురించిన సంకతులను ఆఫ్ఘనిస్తాన్ లకు భరతప్రభుత్వమునకు జరిగిన రాయబారములను గురించియు సాధ్యమయినంత త్వరలో ప్రకటించెదరు.

ఏర్పాటులు బాగులేనని ఉద్యోగులు చెప్పుచున్న సంకతులనుగురించి ప్రాంతాల్లో ప్రభుత్వ తెలిపెను. వీరిలభయము సాధ్యమగు వెంటనే వానిని గురించి వివరములు ప్రకటించెదరుగాక.

ఇట్లు చేయుచున్న ప్రాంత ప్రభుత్వ తెలిపెను.

జేతముల వృద్ధి.

మాంటేగుగారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఆగస్టు 15:— కామన్న సభలో కన్నులు యేటగాడ జేసిన ప్రశ్నకు మాంటేగుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి: అట్టి కామన్న యుద్ధముల జేతముల వృద్ధి విషయమై ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు ప్రాంత యేర్పాటులను ప్రకటించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. అక్కరకామన్నలవారివిషయమై ఇంకను యోచించుచున్నారు. ఇక్కరకామన్నలవారి విషయమై నాకు చేరినట్టిగాని చేరగల యేర్పాటులనుగురించిగాని సాధ్యమైనంత త్వరలో నేను కట్టుదిట్టములకు చేయుచును.

జాతీయవాద పత్రికలు.

జాతీయవాదపత్రికలను గురించి నీలు, సర్. డి. మక్లెన్, మేజరు టెడ్లెఫ్డుగారు ప్రశ్నింప మాంటేగుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—

జాతీయవాదము సంపాదకుల గాని యజమానుల గాని యుండిన పత్రికలన్నిటి విషయమై భారతప్రభుత్వ ప్రాధీనము జేసికొనబోవో యెచ్చించబోవో భరతమున కోరుట, లేక మరియే ఇతర చర్యను జరుపుటో చేసియుండలేదు. ప్రతి కా కానమునకు కొన్ని పత్రికలు కృత్రిమముగ నుండుట వలన వానిమీద అధికారము చర్య జరుపవలసివచ్చెను.

హెచ్చులాభముల చట్టము.

లండను, ఆగస్టు 15:— నేను పార్లమెంటు ప్రజల సభలో హెచ్చులాభముల చట్టము మూడవ మార్గంకరింపబడెను. అట్లు తల్లు నిర్వహింపబడుచున్నదియు పరిశీలించుటకు తేల్చిబోయివారి నూతనముగ సభికార మియ్యబడెను. అట్లు లన్నిటిని గూర్చి కితకాలము దొక చట్టము ప్రజేపెట్టబడునని సర్ ఆక్టండుగడ్డినుగాడు చెప్పిరి. హెచ్చులాభములను గూర్చి వీరి పరిశోధనచేయ నియమింపబడిన సంఘము ఇదివరకు కొంతకాల ముపేషయబడెను. కాని మరల విచారణ మారంభించుటకు వారు నిశ్చయించిరి.

లాభములకు వర్తించు బిల్లు.

పార్లమెంటులో చర్య.

లండను, ఆగస్టు 14:— లాభముల విషయమై కట్టుదిట్టములను యేర్పాటుచేయుటకు నియమించిన బిల్లుకు కమిటీ వారు యోచించుచున్నారు. దీని విషయమై పార్లమెంటులో చర్య జరుగుచున్నది. బిల్లు విషయమై యెన్నియో సవరణలను ప్రతిపాదించిరి. వానిలో చాలవరకు నిరాకరింపబడెను. చర్య చాల తీవ్రముగనే జరిగెను. రెండు సవరణలకు గవర్నరు మెంటువారు రంగీకరించిరి. వర్తక సంఘమువారు పరిశీలనచేసి కన్ఫులకు భరతు నిర్ణయించెదరు. దీనికి మించి వానిని విక్రయింపబడుదు. ఒక సవరణ దీనికి సంబంధించియున్నది. సర తేల్చివేసింది కచ్చెనో భరతు తల్లున్నవో కొత్తను న్యాయ సాసముల కధికారము కల్పించిరి. ఇది రెండవ సవరణము.

నేటిముదయము 8 గంటలైనను లాభములకు వర్తించు బిల్లు విషయము పార్లమెంటువారు రెండు చర్చించుచున్నారు. వ్యాపార పరిశోధనలకు మునిసిపలు భవమును వెచ్చింప కూడదను సవరణకు అంగీకరించిరి. చర్య చాలా తీవ్రముగ జరిగెను. సభ్యులు బిల్లుముక్క యంత్రోములలో సామాన్యముగ నేరేధించిరి. కాని బిల్లుప్రకారము చేసిన ప్రయోజనముందుగా యని వారు నూచించిరి. మంతులపక్షమువారు సర్ ఎర్నెస్టు టెల్లె, రాంబర్ట్ సినియోభువు సర్ ఫ్రాన్సిసు లోవు మున్నగువారు బిల్లుకు యెక్కువగా నాశేషించిరి. ఇంతకంటే పాడుబిల్లు ఎక్కడును నిర్వహించుట లేదని టెల్లెగారు చెప్పిరి. తేరతము కాన నమగు రిండియన్ ఫరల నిర్వహణలో నలంబింపబడిన విధానమును గురించియు, ప్రజలు వినుకుచుండవారని సినియో భువుచెప్పెను. 18 గంటల చర్చ అయినను బిల్లులో చాలవరకు ముగియలేదు. కమిటీ వారు బిల్లును యోచించుటకు ఒకదినము మాత్రమే కృతధి నిచ్చిరి. అందుచేతనే రాత్రి టెల్లెవారు సభ్యులు చర్చించిరి.

కమిటీవారి విచారణ ముగిసెను. బ్రాన్సిస్ ఫ్రాన్సిస్ బిల్లును పార్లమెంటు సభ్యులు చర్చించుచుండిరి.

యుద్ధమునకు పూర్వము కన్ఫుల విక్రయమునకు వచ్చిన లాభమునకు మించకుండ యుండుటయే న్యాయమైన లాభమని సభ్యులు లాభమునకు వ్యాఖ్యానము చేసిరి.

నేటిముదయము 7-30 నిమిషములకు సభవారు సభను చాలించిరి.

వైమానికయోనము.

లండను, ఆగస్టు 14:— పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నొకరికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జరగలు నీరీగాట్లు చెప్పిరి. సమాధివిమానములు చిన్న విమానములు పెద్దవిమానములు వీటికి శ్రేష్టతమగు మాదిరి యంత్రముల జేయువారికి మొత్తము 184 వేల పౌనుల బహుమానము నిచ్చుటకు దొరతనమువారు డ్డేశించుచున్నారు. వాణిజ్య విమానముల కత్వవకమైనవి భద్రత. పోటీ యంత్రములందా గుణము బాగుగ కోరింపబడును.

సంస్కరణ సంఘవిచారణ

జిన్నా గారి సాక్ష్యము

లండను, ఆగస్టు 18:— సంస్కరణ సంఘమువారి యేడు జిన్నా గారు సాక్ష్యమిచ్చుచు మాంటేగుగారు యేర్పరచిన సంస్కరణములు ప్రయోజనకరములే యయినను వాని వలన యెక్కువ లాభము కలుగదని నడిచిరి. మరల మాంటేగుగారు ప్రశ్నింపగ గవర్నరు మెంటువారు చేసిన యేర్పాటులలో తమకు (జిన్నా గారికి) తృప్తికరమయినదిగూడ కొన్ని యుండెనని జిన్నా గారు నడిచిరి.

మాంటేగుగారు.—మీకు చాలా కష్టముగ నుండవచ్చును. (వినుడు వినుడు) పక్ష సాక్షిబుద్ధివోను సంకేతబుద్ధివోను సంస్కరణములు జేయబడినవి వారు తెలిసిరి. ఏమియిచ్చినను ఇంకను అడుగుపెట్టని తామకు సరియగు లేదని వారు నడిచిరి. శ్రీలకు నియోజనాధికార మియ్యవలయుననియే మన ముద్దయుల యభిప్రాయము. స్వపరిపాలనమును పుసాదించి చాల యభివృద్ధిని కలిగించినగాని ముందు చాల ప్రమాదము కలుగును. 15వ తేదీవరకును కమిటీవారి విచారణ జరుగదు.

సాక్ష్యము పూర్తియగుచుండుట.

లండను, ఆగస్టు 15:— సంస్కరణ సంఘమువారు చేయుచున్న విచారణ పెచ్చెంబరులోనో లేక ఆక్టోబరులో పార్లమెంటువారు తిరిగి గూడుటకు ముందో పూర్తికావచ్చును. సాక్ష్యము సగముపటికి పూర్తియయ్యెను.

సర్ ఆఫ్ బిల్లు ఎరల్ విచారణ.

లండను, ఆగస్టు 15:— నేను సంస్కరణసంఘము యేడు సర్ ఆఫ్ బిల్లు ఎరల్ గారు సాక్ష్యమిచ్చి తాము అసానుములో నొకవ్యక్తు పోలీసు కమిషనరుగ నుండినదియు ఆ క్కడి పోలీసువారిలో చాల మంది తెలివైనవారు కలరనియు నడిచిరి.

సోమవారమువారు సంఘమువారు తిరిగి గూడుదురు.

సత్యాగ్రహ ప్రతిపేక్ష.

బొంబాయి ప్రాంతాల్లో యుత్తరపు.

లండను, ఆగస్టు 15:— వెడ్డెల్లెగారు ప్రశ్నింప కామన్న సభలో మాంటేగుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— సత్యాగ్రహ ప్రకటితము స్వీకరించిన స్థిరముమీదకు బ్యాపిష్టుల మిదకు బొంబాయి ప్రాంతాల్లో వారు వారి చేసిన నోటీసు గురించి నేను రాజ ప్రతినిధిగారితోను బొంబాయి ప్రాంతాల్లో వారి సంప్రదించుచున్నాను.

రావల్పిండిలో అన్న భోజనగృహముల వివరములములు మున్నగువానిలోను తృప్తికరములైన వానినినికీ బ్రిటీషు ప్రెసిడెంటుల రానిచ్చుట లేదనువార్త నిజముగా కామన్న సభలో వ్యాఖ్య గాక ప్రశ్నింపగా అందరినిజము విచారించెదమని మాంటేగుగారు నెలవిచ్చిరి.

బ్రిటీషు కార్యకుల సమ్మెకట్టు

లండను, ఆగస్టు 15:— సమ్మెకట్టిన పోలీసు యుద్ధ్యగులను మరల కనిలో చేర్చుకొనవో ఈ నెల 20-వ తేదీ నుండి సమ్మెకట్టుకు లిఖ్యులలోని కార్యకనాయకులు గత రాత్రి సభచేసి నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము ముగిసినదలు సమ్మెకట్టుకుటకు విచ్చుట సరవమునుబట్టి సమ్మెకు సాగించుటకును వారు నిశ్చయించిరి.

తూర్పుదేశములందు వ్యాపారము

లండను, ఆగస్టు 14:— చీనా మున్నగు తూర్పుదేశములందు వ్యాపార ప్రోత్సహముల వారములు కొక సంఘమును వంతులైనను విషయమునుగూర్చి మునునెలలు వేది యుండి మరల మాంచెట్లను వాణిజ్యసంఘమువారు శ్రద్ధబూస మారంభించిరి. దొరతనమువారి సంఘమును 1919 లో వంతుల దినవో నవంబరు నెలలోపుగ వారు యింగ్లాండునుండి బయలుదేరవలెను. బ్రిటీషు వ్యాపారమును వ్యాపింపజేయుటకీ అదకును పోగొట్టరా దని వాణిజ్య సంఘాభ్యుదయ దొరతనమువారికి వ్రాసెను.

దుర్భరముగు వేడి.

లండను, ఆగస్టు 14:— బ్రిటీషు ఫ్రాన్సిస్ జేతములందు దుర్భరముగు వేడి తీవ్రముగ కనుబడుచున్నది. యింకను తగ్గలేదు. న్యూకెరణ లైకులుమే ఇంచులకు కారణమని కాన్ర్రుజ్ఞులు నడిచిరి. వేడి చాల హెచ్చుటవలన కంకులు భూమి మిదకు నీటియండుచుగూడ చాలవొట్లు వార్తలను సరిగా నందజేయుటలేదు గాక చాల కాలస్యమగుచున్నది.

రూపాయ విలువ.

లండను, ఆగస్టు 18:— ఇక్కడ వ్యవహారములకు చర్చించు పత్రికలు రూపాయ విలువ హెచ్చిసావుటను గురించి విచరించి ఇంకను దీని భరవెరిగిపోవచ్చునని వ్రాయుచున్నవి. మొడి భరయెక్కువగామండ ఎప్పుడో ఒకవ్యక్తు కట్టుదిట్టములు చేయవలసి యుండును. లేదా హిందూ జేతములలోని క్రైస్తవీకరణని సంస్కరింపవలయును. రూపాయ భరవెరిగి పోయినప్పుడు రూపాయ నోటు, భరకూడ వెరగవలయును. ప్రస్తుతము ఇండియా సంకల్పభీకముగ నున్నది. ఎక్కువ భరల నది భరింపగలను. చివరకు అంగ్లేయ యంత్రకారమును, త్రాపి లాంకామైత వారును భర వెరగుట వలన లాభము పొందుదురు.

వెండిధర.

1874 సంవత్సరము తరువాత వెండిధర ఇంత హెచ్చులేదు. దీనినిగురించి టైముస్సపత్రికలో నొక వ్యాసము ప్రకటితమయ్యెను. దానిలోనిట్లున్నది:— నిన్ను భర హెచ్చు లక్షణము అండను కాని భానినీతి ఆగస్టు గోచరముగ నున్నది.

మెసపొటేమియా భావిదశ.

తైమ్మ పత్రిక విమర్శ.

లండన్, ఆగస్టు 14:—తైమ్మ పత్రిక మెసపొటేమియా యొక్క భావిదశను చర్చించుచున్నది. తైమ్మ పత్రిక ప్రాంతములందు బోలెడు సామ్య కృత్తాగ భిన్నమును దని కడఁకులు బయలుదేరుచున్నది. బ్రాసారేవులో నేల కొడిటన్నుల కనువులతో కడియొన్నదట. ఎక్కడభరణ పోసి కంటచెలుకును ఇండియాలో కొని అక్కడకు దిగువతి చేసిరి. అది యెండుకొరకొ తెలియదు. ఎక్కువ సామ్య పెట్టి కొద్దు చేయచున్నారట. మెసపొటేమియాను వృద్ధి చేయుటకు సామ్యము కృత్యము చేయవలెన్నదని ఆంగ్ల ప్రాయశ్చయి. ఈ జిప్సును కృత్తాగ నీకే తెచ్చిన కొప్పురు కృత్తాగ ముగ్గునకరి నైతము మెసపొటేమియా విషయమై చేయదలచిన. కృత్తాగమువారి యేర్పాటులు విశ్వయము కడిగింకఁగఁపు. కిష్టా దొర కృత్తాగ విచిత్ర చర్య ఇంకను ముగియలేదు. వారు అక్కడికి రావలెట్లును వంపి కాస్త్రయోక్తమగు నరివా ద్దును నిర్ణయించుట కింకను యత్నించుచున్నారు. డెల్టా ముఖ్యమునందున్న తుర్కాదాటి అవలకు పొవుట చాల దుర్లభమునని తైమ్మ పత్రిక నడపుచున్నది. ఇట్టిదిను లోయలో చేయదలచిన సాగుబడి యేర్పాటులు కృత్తాగ జగదీశుని నడవఁదలచిన తైమ్మ పత్రిక యభిప్రాయము. క్రొత్తయేర్పాటులను అనాదినుండియు వచ్చుచున్న సాగుబడి యేర్పాటులు నడిపిపు పున. వలెన నడిగ జరగలేదు. తుర్కీల కిగింకఁకఁది లేదు. ఉన్నవారికి నైపుణ్యమున్ను. దీనికి ప్రతికూలేదు. అక్కడ జనము తిగింకఁమంది లేదు. అందువలనకక్కడ బోలెడు సామ్యపోసి క్రొత్తయేర్పాటులు చేయుటకు మీలెదు. క్రస్తుతము సామ్యలేదు. పొరువుగ వాడు కొరకెవిన నమయమిరి. మెసపొటేమియాలో కాకలసి నరి నూనె కలుదు. దానిని క్రస్తుతము వారేమి చేయదలచు కొన్నారని దాని వలన వెంటనే లాభము కనిపించును. నీటి పొరదల మున్నగు యేర్పాటుల విషయమై కొందఱు కొన్ని యవకాలములను కల్పించుట మెసపొటేమియాలో కొంత అంగీకారము కలదు. వెజు అలబ్బులు తురుదులు, తురుప్పులు అలబ్బులను బాధించుచుండఁడు. వారిబాధలవలన నే వారు చాలకాలమునుండి రాజ్యమును నెలకొల్పలేకపోయి అంగ్లేయులతో పెట్టుబడిపెట్టిరి. అందుచే క్రస్తుతము వారు తాము అచరించదలచిన రాజనీతిని తిరిగి యోచించ వలసి యుండును.

లివర్పూలు నాకానిర్పాటకులు

లండన్, ఆగస్టు 16:—ముదురోజులు వనిమానితేయ వలయునని తీర్మానించినదానిని లివర్పూలులోని నాకానిర్పాటకుల సంఘమువారు నిరాకరించిరి.

లండన్, ఆగస్టు 16:—శిఫర్ మాము కృత్తాగ లీగారు వ్యవసాయసంఘమున కధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

ప్రాము

రుమేనియా హంగరీ దేశములు.

మిత్రమండలివారి లేఖ.

రుమేనియా ప్రత్యుత్తరము.

ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 14:—రుమేనియను అన్నతనభవారి కొనగిన ప్రత్యుత్తరము చాల స్నేహభావముతో వ్రాయబడి నది. బుడాపెస్టులోనికి పోవలదని నభవా రంపిన యుత్తరపు తమకు సకాలమున అందలేదనియు, బుడాపెస్టు చేరిన వెనుక నే యుండినదనియు అంచులననే తాము మిత్రమండలివారు చెప్పినట్లు చేయకాలక పోయినయియు, చీవాట్లు నొందుట కర్హముకాదు సరికదా రుమేనియా యున్నత సభవారి కనేక విధముల సహాయ మొనరించినదనియు నందున్నది.

మరికొన్ని వివరములు.

ఉన్నత సభవారికి రుమేనియను లొంగిన ప్రత్యుత్తరము చాల స్నేహ భావమునను అతి గౌరవ యుక్తముగను వ్రాయబడినది. హంగరీలో రుమేనియను కాని పశులవేటిని జేయలేదనియు, రుమేనియా మిత్రమండలివారినుండి విడిపోవ గోరదనియు నందున్నది. పుక్రిగమము నంకగోరును మిత్ర మండలి వారంపిన లేఖ తాము బుడాపెస్టులో ప్రతేకించక పూర్వమందలేదు. సంధిసభ వారంపిన తక్కిన రెండు ప్రతివా రులు

నూడ నట్లనే ఆలసింపబడినవి. రుమేనియా నైపుణ్యము మిత్ర మండలివారి కొరకైనై అవలమిత నైపుణ్యము పాలయి బోలె విష్ణు క్రతుత్వమును బుడాపెస్టునుండి తరిమిన పిచ్చుట నరం బరు తాత్కాలిక సంగీమంతులప్రకారమే నడచుకొనవలయు నని మిత్రమండలివారు తట్టుదలగ జెప్పెదరని రుమేనియా త లంతకాలయ. జర్మను మిత్రులు రుమేనియాలో కొల్లగొట్టిన కదార్థము లచటనుండుటవలన వాటి నన్నిటి నిచ్చివేయ గోరు ట న్యాయమని రుమేనియా క్రతుత్వమువారు తలంచిరి. దోపి డీయు సరాజుకమున వచ్చింపబడినమాట అబద్ధమని వారు ఖచి తముగ తెలిపిరి. బుడాపెస్టులో నాకలిచేతబాధకుచున్న వా రందఱిని తిండిపెట్టవలసినదని రుమేనియను యుత్తరపు జేసిరి. చివర నది యట్లు తెలియబరచెను. రుమేనియాను నిందించుట కిదియెంతమాత్రమును తగదు. సరికదా కాంతి సంస్థాకనములో నది సభవారికి చాలసహాయ మొనరించినది.

మిత్రమండలి క్రతునిధులస్థితి

ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 14:—బుడాపెస్టు నందలి ఆంగ్రిక ప్రెసి. కృత్తాగ వర్తమానానికి ఉన్నత సభవారిట్లు తెలియ జరిపిరి. మారు కేసును రాజకీయ ప్రతినిధులు. అందు వలన ఉత్తర పులెచ్చు అధికారము మిగిలేదు. క్రొత్త క్రతుత్వము నిలకడగ నుండి నో ఉడనో తెలియదు గావున ఆవిషయమై ఉన్నత సభవారికి వాగిని దానినంగీకరించునట్లు చేయవలదని సభవారు రుమేనియా నైపక క్రతునిధులకు తెలిపిరి.

మిత్రమండలివారి రిపోర్టు.

ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 14:—యధ్యక్షవారసభవారికింకను రుమేనియా దొరకనువారు వంపిన సమాధానము చేరినట్లు తోచదు. బుడాపెస్టు నగరములోని మిత్రమండలి సేనానులు వంపిన సంకతులను వారు యోచించిరి. మిత్రమండలి సేనా నులు రుమేనియా ప్రాకమ్యవనకు దియిమాంటినుగారితో మాట్లాడిరి. సమయము కనిపెట్టి ఆర్మీయాకు చేసిన కంక్రము నకు రుమేనియావారు తోడ్పడి యుండలేదని ప్రాకమ్యవ నకు చెప్పెను. యధ్ధనిరామ నియమముల అచరణమునుందు తాము తనభీతేయములకు నియమితులై నట్లు మిత్రమండలి సేనానులు వారికి చెప్పిరి. జనరలు మెదారె నుగ్గు గారి తో యోచించ వలయు నని వారు చెప్పిరి. రైలు జేలును ఆహారసామగ్రిని పుచ్చుకొ నిన విషయమై దియిమాంటినుగారు పరిశీలన చేయదు మని చెప్పిరి. సరిపాట్లు నిర్ణయము విషయమై కొన్ని నియ మములను ఆర్మీయాకువారికి తెలిపినట్లు వారంగీకరించిరి కాని ఆర్మీయాకుగారు సేనానులకు ఫిర్యాదుచేసినట్లు అందులో సంఖ్య సంజేతముతో తుల్యమైన జేదయిలేదు. మిత్రమండలి వర్తమానము తెలియజేసిన యుత్తరపులను రుమేనియావారు పాటించుట కంగీకరించలేదని సేనానులనుండి అనంతర మొక వర్తమానము రచ్చెను. ఏమి చేయవలసి యుండునో యాధిక తెలుపుమని వారు కోరిరి.

“రీమేటివ్” పత్రికలోని సంకతులనుబట్టి క్రిందివిష యములు తెలియచున్నవి:

రుమేనియావారు వంపిన క్రతుత్తర మిక్కడి రాయ బారికి అందెను. హంగరీవారి యెద్దనుండి ఆహార సామగ్రి మున్నగువానిని రుమేనియా వారెక్కువగ కొరలేదని అందు కలదు. బుడాపెస్టులోనున్న మిత్రమండలివారి క్రతునిధులతో సంకదింది నైపక యేర్పాటులు చేయదుమని రుమేనియా క్రతుత్వమువారు యధ్ధసభవారికి నచ్చజెప్పుచున్నారు.

క్రొత్త హంగరీ రాష్ట్రము.

ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 14:—ఆర్మీయాకు జోనెపుగారు హంగరీ ప్రభుత్వాధికారము చాల్చువలదని జెకోవ్లనకు క్రతి నిధులు ఉన్నత సభవారి కొకలేఖ నంపిరి.

అంతే: కలహము.

క్రొత్త హంగరీయను మంత్రివర్గమునందు కలహము సంభవించినట్లున్నది. కమ్యూనిస్టుల నందరిని ఆడవారిని సహి తము కారాగారముందుంచుట కివమ్మటిని తెలుపుచు క్రతుత్వ మునజేర నిరాకరించిరి. హెరుప్రీడిచ్చిగారు ప్రధానిగనుండు రు. హెరులోవాజ్కిగారు విజేతమంత్రిగనున్నారు. తక్కినమం త్రివర్గములు ఆర్మీయక పూర్వసాంకరవాదులు వాదులు.

హంగరీ రాజ్యము

మంత్రిులయేర్పాటు

లండన్, ఆగస్టు 14:—కొంద యేర్పాటులను ఆప్టు ఉపార్ అటెండర్లవైక్ పత్రిక బుడాపెస్టు విశ్లేషకు డిల్లు న వర్తమానము పంపుచున్నాడు—కృత్తాగములొ హెరులో వాటి విజేతమంత్రి: కొంటులాలియను అంద్రోనె. వ్యవసాయ మంత్రి: హెరునవాజ్ యధ్ధమంత్రి: హెరువెడిగ్గి వ్యా పారమంత్రి: హెరుగారామి. క్రతుత్వములొ హెరుపీకె లు విద్యామంత్రి హెరుహజుగారు.

ఆర్మీనియాలోని స్థితిగతులు

మిత్రమండలి సాహాయ్యము కొరకు
ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 14:—మిత్రమండలివారు సాహాయ్య ము చేయవలయు నని ఆర్మీనియా కేకపు అధ్యక్షుడు కొర చున్నాడు. తురుష్కులయనకులు, తురుదలు, తార్తారులు, ఎస్సరుపాపా ప్రేతకులే చెలరేగుచున్నారని అతడు తెలియ జేసెను. తురుష్కులైనకులు యధ్ధనిరామ నియమములను ఉల్లంఘించుచున్నారు. వారు కమ్యూనిని బోల్షివిక్కుల తో రాయబారములు జరుపుటకు యత్నించుచున్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో తురుష్కులకును ఆర్మీనియనులకు పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. వెంటనే మిత్రమండలివారు నైపకులను పంపుమని అధ్యక్షులు కోరిరి. అట్లు చేయలేనియెడల మందు గుండు సామగ్రివైనను పంపుటకు వారు కోరిరి. స్థితిగతు లక్కడ విషమముగ నున్నవని వారు నడిపిరి.

“గోలియతు” విమూనము.

లండన్, ఆగస్టు 14:—“గోలియతు” అనువిమూనము క్రస్తుతము దాకారు తట్టరాదునకు వెళ్ల జేరదు. వెనుగాలివీచి విమూనము దిగుటకు కావలసిన యేర్పాటులు మున్నగునవి పూర్తిగ భంగపడుచున్నవి.

స్తీమరులలో బాగ్యువేయువారు.
వని మానుకొనట.

లండన్, ఆగస్టు 15:—స్తీమరులో బాగ్యువేయువారు వనిమానుకొనటచే మార్చేళ్లు రేపుకండి చీవాటపాను కేక ములకు వెళ్లకలసిన స్తీమరు కడలలేదు. నేటివర్తమానము బయలుదేరవలసిన మెయిలుస్తీమరు బయలుదేరలేదు.

కెనడా

యువరాజుగారు.

వెంటుజాను, ఆగస్టు 15:—ద్రేగానను యధ్ధనాకతో యువరాజుగారు నేడే యిచ్చట విడసిరి. గవర్నరుజనరలుగారు వెంటనే యాడ వెక్కి కెనడా కృజలరపున క్రి యువరాజు గారిని గౌరవించిరి.

విర్లందు

సినుఫెయినుక్రొర్యములు

లండన్, ఆగస్టు 15:—క్రొత్తకాంటిలో జరిగిన క్రొర్య ములనుబట్టి నోక పెద్దకానితారావమున ప్రకటించి ఆకా.టి యందున్న సిన్ ఫెయిను సంఘములను అట్టివైఖిరొగల ఇతర సంఘములను అణచివేయవలయు నని ఆజిప్తీకనకట్టి నిర్ణయించిరి

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు కార్మికుల అల్లరి.

కెయిరో, ఆగస్టు 15:—కమ్యూనిస్టుల వలన ట్రామ్యే లన్నియు నాగిపోయినవి. మోటారుబండ్ల నడపించువారు నూడ సమ్యక్జిటిరి. కెయిల్స్ పనివారమును, నీటితవల వనివారును నూడ సమ్యక్జిట్లున్నుది. మరల నాతియాంధోళన బయలు దేరునని తలంపబడు చున్నది.

పారశీకము

ఆంగ్ల పారశీక సమాధానము

ప్రొక్రిను, ఆగస్టు 15:—తెంపునపత్రిక ఇట్లు వ్రాయు చున్నది. ఆంగ్లపారశీక సమాధాన విశ్లేషణ చేయగలెను. దాని లో పారశీకస్వాకంత్రియ స్వేచ్ఛ లంగీకరింపబడినవి. కాని (లిటిఫికారి పొ)బుచ్చుము మాత్రము తిరస్కారము నందునట్లు మరతులనుబట్టి విడితమగుచున్నది. ఈ యెడంబడికనుగూర్చి వాగారు ఇంగ్లండునకు బయలుదేరిరి.

సమాధానవివరములు.

ఆంగ్లవరాను సమాధానవివరములను రైటుగారు తెలి యబరచుచున్నారు. దీనివలన తూర్పుదేశములకు మున్నందు చాలకాంతి గలుగగలదనియు, విజేతము లెట్టికుటుల మొనరింప రనియు, క్రొత్తదేశములు కుర్వ్యతో పోటీకలపడవనియు, ఒక కేతాబుమువరకును పారశీకము ఆత్మాభివృద్ధికి నిర్భయముగ కృ పిచేయవచ్చుననియు తలంపబడుచున్నది. దేశస్వాకంత్రియము కెట్టిభంగముగలగకుండ క్రతిజ్ఞ చేయబడినది. తరిపాలన కర నరమగునెడల మంచి అనుభవజ్ఞుల సేవల నెరువిచ్చుటకును నై నికరత్వభట్టోద్యోగుల నెరువిచ్చుటకును నూడ ఏర్పాటు లొనరించుకొనబడెన. ఆనభవ్యమగు సంస్కరణముల నొనరించుమిత్తము 2 లక్షల పానులను (లిటిఫిక) పుజరీనుండియుచ్చు ట కంగీకరింపబడెను. అందు నగముభాగ మిండియా క్రతుత్వ మువారి కేయబడును.

పూజాసంక్షేమము:— గృహనిర్మాణమునకు నాలోచించుటకు 20 కు లేదీ బుధవారమునాడు సర్లాయడకు జార్జి గారిని బొంబాయిలోకలసికొని, ముట్టాడవలసినవని ఇండియా కృషుక్తులువారి మార్గోన్వేషకు లనేకమంది యాహ్వానింపబడిరి.

Un-corrected.]

The total subscriptions for the new Indian Loan up to the 15th instant, is Rs. 13,96,76,700, inclusive of Rs. 75,98,760 in the shape of war bonds.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

International Labour Conference. And Non-European Countries. Position of India.

LONDON, August 13.
In the House of Commons, replying to Lieutenant-Commander Kenworthy, Mr. Branes said that the extent to which non-European countries, including Japanese and possessions not fully self-governing, including India, could adopt the principles laid down in Article 420 of the League of Nations governing conditions of labour, would be worked out at the International Labour Conference. As regards an eight-hour day, or a forty-eight hour week, the organising committee which was preparing for the first conference in October, had invited the States mentioned to indicate the equivalent limitation of working hours considered suitable in special circumstances governing their countries. India was not in the same category as the non-fully self-governing Colonies, because she was a full member of the League of Nations and of the Labour organisation. Representatives of India organised labour, if such an organisation existed, would be invited to attend the Conference. Otherwise the Indian Government would select representatives. Japanese organised labour would be similarly invited or represented by the Government.

Commercial aviation. Statement in Parliament.

LONDON, August 14.
In the House of Commons, replying to a question, General Seely announced that the Government intended to offer prizes aggregating £64,000 for the best commercial types of seaplane and small and large aeroplanes. The paramount essential of commercial aircraft was safety, which would be the governing feature of the design of the competing machines.

Heat Wave in Europe.

LONDON, August 14.
The heat wave in Great Britain and France continues. M. Moreaux, the well-known French astronomer, attributes the conditions to sunspots. Telegraph and cable lines in different parts of the globe are affected by the unrelenting of the world's Tellurian currents, resulting in occasional heavy delays on all routes.

British Labour Trouble. Liverpool Leaders Decision.

LONDON, August 15.
The meeting of labour leaders at Liverpool last night decided on a general stoppage of work in Liverpool for three days from the 20th instant, and possibly further stoppages from other periods, unless the Police strikers are reinstated.

Far Eastern Trade. Special Commercial Mission.

LONDON, August 14.
The Manchester Chamber of Commerce, after waiting for three months, is renewing representations to the Department of Overseas Trade, regarding the proposed Commercial Mission to the Far East. The President of the Chamber asked the Government's decision to be communicated without delay, and says that, if the Mission is to be sent out in 1919 arrangements should be made immediately in order that members should be enabled to leave the country not later than early in November. The President emphasises the desirability of seizing the opportunity to prepare without any delay for the development and extension of British trade in Far Eastern markets.

Profiteering Bill. Debate in the Commons. Some Ministerial Critics.

LONDON, August 14, 3-45 A. M.
The House of Commons is discussing the Committee Stage on the Profiteering Bill. Many amendments have been submitted and mostly rejected, though the tone of the debate is severely critical. But two amendments which the Government accept, have been passed. One empowering the Board of Trade to fix the maximum price of any article after investigation, and the second empowering tribunals to demand prices at all stages, including sources of supply.

LATER.—The House was still discussing the Profiteering Bill at five this morning, when Sir Auckland Geddes accepted, and the House accepted an amendment to the Municipal Trading clause designed to prevent subsidising of experiments in trading at the expense of ratepayers. The debate was very animated, the speeches indicating general approval of the object of the Bill but suggesting doubts whether its methods were likely to be effectual. The Ministerialists like Sir Ernest Wild, Lord Robert Cecil and Sir Francis Lowe were among the strongest critics of the Bill, which Sir Ernest Wild described as the worst drafted measure he had ever seen. Lord Robert Cecil declared that the country was utterly tired of the Defence of the Realm Act and the whole policy of control. Only a score of lines of the Bill had been covered after thirteen hours debate. The Government has allowed only one day for the Committee Stage, hence an all-night sitting.

Committee Stage Passed.

LATER.—The Profiteering Bill has passed the Committee Stage and the House is now discussing the Transport Bill.

Third Reading Passed.

LONDON, August 15.
In the House of Commons to-day, the Profiteering Bill passed its third reading. A new clause empowers the Board of Trade to investigate the Trusts. Sir Auckland Geddes announced that a special Government Bill would be introduced in the autumn, dealing with the whole question of Trusts. The Select Committee on profiteering, whose operations were suspended, decided yesterday to resume the investigations.

What is Reasonable Profit.

LONDON, August 14.
Among the important changes in the Profiteering Bill a "reasonable profit" is defined as the rate of profit which does not exceed a fair average rate earned in the sale of similar articles under pre-war conditions. The House of Commons rose at 7.30 this morning.

Rise in Value of Rupee. Effect on British Trade.

LONDON, August 13.
Financial papers, commenting on the rise in the rupee, anticipate a further increase and say that steps must sooner or later be taken either to check the rise in silver or to reform the Indian currency system. The rise in the rupee should enhance the value of the rupee paper, which is now steadily regaining its former popularity. With reference to the effects commercially, the papers think that India is so prosperous at present that she can afford to pay high prices. Possibly in the long run, the English manufacturers generally, and Lancashire in particular, will benefit by the increased value.

The Silver Market.

LONDON, August 14.
A money article in the "Times," commenting on the price of silver, which is the highest since 1874, says:—Yesterday there were signs of an upward movement, but the future of the Market is very obscure.

In The Lords. The N. W. Frontier Operations.

LONDON, August 14.
Replying to Lord Sydenham, in the House of Lords, Lord Sinha said that full information regarding military operations on the North West Frontier, the armistice and the Afghan peace negotiations would be published as early as possible.

Lord Stanhope referred to complaints from officers about bad arrangements in the North West, and hoped that the Government would publish full facts in order to allay the country's fears.

Lord Crawford undertook that this should be done.

Increase of Salary.

LONDON, August 13.
Replying to Colonel Yate, in the House of Commons, Mr. Montagu stated that the Government of India was about to announce the revised scale of pay for the Forest Department. Their proposals for the Finance Department were still being discussed, and he proposed to deal as expeditiously as possible with the recommendations, regarding all other departments which had reached him, or were in transit.

Indian Nationalist Newspapers.

Replying to Mr. Neil Sir D. Maclean and Major Wedgewood, Mr. Montagu emphatically denied that all newspapers owned or edited by Nationalists in India, had their securities forfeited, or increased, or had been ordered to furnish securities, or been otherwise proceeded against. Certain Nationalist papers named had been proceeded against under the Press Act because they offended against its provisions. (Cheers.)

Sir Archibald Earle on Assam intellect.

LONDON, August 15.
At to-day's sitting of the Joint Committee Sir Archibald Earle spoke of the high standard of intellect among the people of Assam of which he was once the Chief Commissioner. The committee adjourned till Monday.

Firemen's Strike.

LONDON, August 15.
Marseilles shipping for China and Japan is held up in harbour owing to firemen's strike. The mail boat scheduled to sail at noon to-day has not departed.

Bombay High Court Circular Passive Resistance.

Mr. Montagu's Reply.

LONDON, August 15.
In the House of Commons replying to Mr. Wedgewood, Mr. Montagu stated that he was communicating with the Viceroy and Bombay Government regarding the alleged issue of notices by the Bombay High Court debarring pleaders and barristers who took pledge as passive resisters.

Rawalpindi and British Troops.

Replying to Mr. Clough, Mr. Montagu undertook to enquire whether all but the lowest class of cases and places of amusement in Rawalpindi are out of bounds to the British troops.

Joint Committee.

Completes its Labours in September or October.

LONDON, August 15.
The Parliamentary circles believe that the Joint Committee will complete its labours in September or

certainly before the house reassembles in October. Nearly half of the total evidence had been taken.

Mr. Jinnah's Views.

LONDON, August.
At the sitting of the Joint Committee, Mr. M. A. Jinnah stated that Mr. Montagu's proposed reforms were valuable, but did not go far enough.

Replying to Mr. Montagu, he stated that he had known some Government measures which met with his approval. Mr. Montagu replied.—You must have felt very uncomfortable. (Hear, hear.)

He described the scheme as prejudiced and timid. He denied that he had always made it a rule to increase his demands on whatever was given. He asserted that the Moslems favoured the women's suffrage. He frankly apprehended trouble, unless Parliament met the strong volume of opinion for advance in self-government. The Committee adjourned till the 15th instant.

Mesopotamia.

Future of Mesopotamia.

Alleged Extravagance. Demand for Explanation.

LONDON, August 14.
The "Times" discussing the future of Mesopotamia, calls on the Government to give account of its stewardship there and also in the Middle East. It states that the most disturbing stories are in circulation regarding the way in which money is being squandered in the region of the Tigris and the Euphrates, and quotes as examples the reports that thousands of tons of forage are rotting on the wharves at Basra, that stacks of firewood have been imported from India at a fabulous cost for an undisclosed purpose, and reports of road-making at an incredible outlay. The "Times" says it seems that the expenditure of money is projected in developing Mesopotamia, which would have startled Lord Cromer and other regenerators of Egypt. Meanwhile, the Government of India, for in some mysterious way Simla still has a finger in the pie, is sending political officers to devise a scientific frontier, far away to the north-west in the regions of Anti-Taurus. It is unfortunate says the Times that we ever went beyond a correct scientific frontier at Kurna at the apex of the delta. The Times doubts the advantages of the proposed irrigation scheme in the Euphrates Valley, because it causes abandonment of ancient irrigation works. It has been insufficiently investigated because of the deficiency and inferiority of labour supply, which apparently cannot be remedied. It does not think that scantiness of the population justifies the most expensive projects especially in view of the necessity for strict economy. The Times asks: What the Government is doing about the abundant supply of Mesopotamian oil which is the only product promising a quick return. It refers to the report that concessions connected with navigation and general development have been handed over to private interests. Notwithstanding Mr. Chubb, wide as, the Times contends that maintenance of a very substantial force is necessary in Mesopotamia, owing to the inability of the Arabs to establish a state for many generations, in consequence of risks of hostile attacks from Nejd Arabs, Kurds, and Turks. It urges reconsideration of British policy in the Middle East, especially from a financial standpoint.

Russia

Fighting In Russia. Bolsheviks Defeated.

LONDON, August 14.
ARCHANGEL.—Absolutely complete victory has been secured over the Bolsheviks on the Dwina front. The attack was undertaken to stiffen that morale of the Young Russian troops, among whom agitators have recently been very busy. The enemy was surprised. The attacking troops marched through forests on both banks on a dark night capturing or avoiding enemy patrols, and took up their positions in the enemy's rear and flank. The first enemy notification of their presence was a hurricane bombardment. The Russian and British batteries, gunboats, motor-launches, heavily armed, and machine-guns co-operated with the extreme mobility of the launchers most effectively. All points of possible retreat were guarded by a detachment of Russian cavalry. The enemy was completely surrounded and ceased fire. Simultaneously British troops charged all villages at the point of the bayonet. There was much hand-to-hand fighting, though many surrendered immediately. Fifteen hundred were taken prisoners at one spot alone. Many were killed, practically none escaped. Most of the enemy guns and machine guns were captured. Our casualties are believed to be very light. All objectives were reached. There are no enemy troops now north of Kotlas. A further advance is not anticipated.

Fighting in Esthonia.

Advance continued.

LONDON, August 14.
An Esthonian "communique" states that the Esthonian, after violent fighting, have recaptured Kalmotka and Chalbino. The advance continues. On the left bank of the Luga river, Alexandrovskaja was retaken at the point of the bayonet. An enemy battalion was annihilated. On the Porhov front we broke through towards Tsarevoly, taking 300 prisoners.

The Lithuanian Front.

LONDON, August 14.
A Polish communique states that on the Lithuanian front the enemy continues to retreat in the direction of Berezhina. We reached the line twenty-five kilometres north-west and south-east of Minsk. The Polish forces commenced the offensive near Brody and Luck. The enemy is retreating towards the Stuba river.

British aid to Russia.

LONDON, August 14.
The total cost of British assistance to Russian Naval, Military Aerial, and otherwise, from the date of the armistice to the 31st July was £20 millions.

Fighting in Odessa. Success of Volunteer Army.

LONDON, August 14.
It is authoritatively stated that the left wing of the Volunteer Army is closing in on Odessa from the north-east and east. The recent successes leave only one line of railway open to Odessa, from which the Volunteers are only thirty miles distant.

Northwest Russian Army Counter offensive.

LONDON, August 16.
According to the advices from Helsingfors the north-west Russian army began counter offensive on 13th August along the west bank of Narvayamburg railway eighty miles southwest of Petrograd. The movements are developing favourably. The whole battalions of the Red army have been wiped out and many captured also much material.

New Russian Government. Ethiopian Independence Recognized.

LONDON, August 16.
A telegram to the "Times" from Reval dated 12th August says:—As a result of the suggestions by the British Mission to Baltic States, the new Russian Government has been formed for the provinces of Petrograd, Pskoff, and Novogorod. The new Government in which General Vudenitch is the minister has recognized independence of Ethiopia.

Rumania Rumanians and Budapest. Conciliatory Reply to Allies.

LONDON, August 13.
PARIS.—The Rumanian reply to the Supreme Council's notes as regards the occupation of Budapest have been received. It is understood that they are of a conciliatory nature and that Rumanian officers in Budapest have been instructed immediately to communicate with the Allied Generals with a view to avoiding complications.

Rumania and Hungary. Allied Note. Rumania's Conciliatory Reply.

LONDON, August 14.
PARIS.—The Rumanian reply to the Supreme Council, which is conciliatory in tone, pleads in extenuation of failure to comply with Allied instructions to stop the march to Budapest, the non-receipt of the Supreme Council's instructions until the town was actually entered. Far from deserving reproaches, the reply asserts that Rumania has materially aided the Conference in the work of peace.

Further Details.

The Rumanian reply handed to the Supreme Council is couched in conciliatory and dignified language. It urges that the army was not guilty of excesses in Hungary and that Rumania does not desire to separate herself from the Allies. It points out that the telegraphic request to stop the march to Budapest was not received until the city was entered. Other telegrams from the Peace Conference were similarly delayed. It points out that Rumania could not, anticipate that the Conference would insist on the maintenance of the November armistice, after her army sustaining considerable losses, had, at the request of the Conference, driven the Bolshevik Government from Budapest. In view of this effort, the Government considered that it was only just to requisition supplies, especially as a great deal of material, of which Rumania was stripped by the Central Powers, was concentrated here. It is contended that, despite requisitions, available surpluses for export remain. It is denied that pillaging and anarchy have been encouraged. The Rumanians have now introduced an order for the feeding of starving peoples in Budapest. Finally it is declared that Rumania did not merit the charges against her, but on the contrary has materially aided the Conference in the work of peace.

Position of Allied Missions.

LONDON, August 14.
PARIS.—The Supreme Council has instructed the Inter-Allied Military Mission of Generals at Budapest that they constitute a diplomatic mission. Hence they are not entitled to give orders. The Rumanian Army Mission has also been instructed not to commit the Supreme Council to a recognition of the new "regime", because the Council does not know whether it will prove stable.

Report of the Allied Commission.

LONDON, August 14.
It appears that the Supreme Council has not yet received a reply from the Rumanian Government, but has considered the report from the Allied Commission of Generals at Budapest, describing the conversation with M. Diamantis, the Rumanian High Commissioner, who denied that the Rumanian Government had supported the Archduke's "coup d'etat". The Generals told M. Diamantis that they had been instructed to supervise the execution of the Armistice. M. Diamantis replied that he must consult General Madarasz on the matter. M. Diamantis agreed to examine the question of requisitioning foodstuffs and railways. He admitted that fresh demands had been submitted to the Archduke Joseph with reference to the frontier, but denied that they were an ultimatum, as the Archduke Joseph had complained to the Generals subsequently. A telegram from the Generals informed the Council that the Rumanian Government decided to accept orders from the Mission and they asked for confirmation of instructions.

According to Le Matin, the Rumanian Note, which has reached the Legation here, established that Rumanian requisitions in Hungary were very moderate measures. The Rumanian Government assure the Supreme Council that her armies will take all military measures in full agreement with the Allied representatives in Budapest.

New Hungary. Czecho-Slovak Protest.

LONDON, August 14.
PARIS.—The Czecho-Slovak Delegation has presented a note to the Supreme Council protesting against the Archduke Joseph's accession to the Hungarian Government.

Hitch in Constitution of Cabinet.

LONDON, August 14.
BERLIN.—There has been a hitch in the constitution of the new Hungarian Cabinet, the Socialists at the last moment refusing to join as protest against wholesale arrests of communities, including even women typists from Government offices. Herr Friedrich remains the Premier. Herr Lovaczi is the Foreign Minister and other Cabinet members are Extreme Conservatives.

Portugal Voyage of The "Goliath" The Aerobus Unable to Proceed.

LONDON, August 14.
The aerobus "Goliath" is unable to proceed to Dakar at present. Owing to a violent tornado, which has totally destroyed the hangars and other arrangements for the landing of the aerobus.

Armenia. The Prince On Tour. Visit to Canada.

LONDON, August 15.
ST JOHN, [NEW BRUNSWICK].—The warship Dragon, with the Prince of Wales on board, dropped anchor today. The Governor-General immediately proceeded on board and welcomed His Royal Highness on behalf of the people of Canada.

Situation in Armenia. Appeal to the Allies for Help

LONDON, August 14.
PARIS.—The President of Armenia has appealed to the Allies for help. He reports that there is a vast movement directed by Young Turks, Kurds, and Tartars, led by Enver Pasha and other Turks, and that Turkish troops are everywhere disregarding the Armistice terms, and endeavouring to establish communication with Russian Bolsheviks. Fighting has begun in some districts between the Turks and the Armenians, and the President begs the Conference to send Allied detachments immediately, or alternatively munitions. The situation, he adds, is very critical.

Turkey Escape Of Halil Pasha. From Prison at Constantinople.

LONDON, August 15.
The "Times" learns from Constantinople that Halil Pasha, uncle of Enver Pasha, who was arrested last April in connection with the Armenian massacres, has escaped from prison, accompanied by the Chief warder and the Officer Commanding the Guard, despite the "Entente's" request that the Porte should exercise particular vigilance in the matter of the custody of political prisoners. Halil Pasha is considered largely responsible for the sufferings of the troops taken prisoners at Kut.

Persia Independent Persia. Anglo-Persian Agreement. Integrity and Independence Recognised

PARIS, August 15.
The "Temps" states that the Anglo-Persian agreement now concluded recognises the independence and integrity of Persia, but the terms appear to indicate that British influence will be paramount. The Shah has started for England in connection with the agreement.

Details of the Agreement.

LONDON, August 15.
Reuter issues details of the new Anglo-Persian Agreement, the general result of which, it is hoped, will contribute largely to the future peace of the East as well as end foreign intrigues and jealous competition of rival Powers and give Persia the best chance to recuperate what she has had for a century. After giving the pledge to respect absolute independence of the country, the agreement undertakes to supply, at the cost of Persia, such expert advisers as considered necessary for administration and also to lend officers for the new uniform military and police force, which it is proposed to establish, while the British Treasury will advance £2 millions, to be shared equally by the Indian Government and secured upon customs revenues, in order to permit the initiation of necessary reforms.

Italy Italian Warship Sunk.

LONDON, August 15.
Lloyds reports sinking of the Italian warship "Basilicata" near Tewfik after explosion resulting in the blocking of Suez Canal.

Ireland Sin Feinism. Government Decision to Suppress It.

LONDON, August 15.
The Government has decided to suppress Sinn Fein and similar bodies in County Clare and publishes a long list of crimes on which this decision is based.

Egypt Egyptian-Labour Trouble. Recrudescence of Nationalist Agitation.

LONDON, August 13.
CAIRO.—The tramway service has been entirely suspended owing to a strike. It is feared that the railway men and waterworks employees will strike and recrudescence of nationalist agitation is expected.

Germany German Republic. The National Assembly.

LONDON, August 14.
WEIMAR.—The President announced to-day in the National Assembly that the Government deferring to the general wish, agreed to continue the name of the National Assembly, but with the rights and duties of the Reichstag. Herr Erzberger said that if the "Entente" tried to seize the yield of the "Distress offering" (as the levy on property is styled), he would ask the National Assembly to cancel the levy.

German note re-new Constitution of Danzig.

LONDON, August 16.
BERLIN, August 15th.—The German note has been presented at Versailles requesting that negotiations be begun as soon as possible on the new constitution of Danzig, and its relationship to Poland.

LONDON, August 16.
The Melbourne protracted costly federal steamers strike has ended by the men accepting Government's conditions.

German Note to Entente. Warns Against Overhasty Evacuation.

LONDON, August 16.
BERLIN.—The German Government note to the entente denies that evacuation of Lettland has been purposely delayed, and says it is proceeding in accordance with the plan agreed upon by Goltz and Gough on 19th July. It declined to comply with the demand to recall Von Goltz, which is encroachment on the German Military authority and reserves the right to recall Von Goltz when evacuation is sufficiently advanced. The note concludes by declaring that German volunteers are very bitter at the nonfulfilment of Ullmanis Cabinet's promise to allow them to settle in the country and become Lett citizens. The note warns the entente of the danger of increasing friction by overhasty evacuation.

Germany's New Constitution. The Imperial Chancellor Appointed.

LONDON, August 13.
BERLIN.—The new Constitution has been promulgated. Herr Bauer is appointed the Imperial Chancellor and the "National Assembly", will henceforth be styled the "Reichstag," while the "Federal Council" replaces the States or Federal Committee. A decree of the Imperial President orders all officials and members of the defence forces to take the oath of the Constitution.

Bulgaria A Munition Depot Explosion.

LONDON, August 14.
BRUSSELS.—A telegram from Cologne says: a British Ammunition Depot exploded at Kall. The bodies of fourteen workmen have hitherto been recovered from the ruins. A large number of men were injured.

Japan Japan and Russia.

LONDON, August 15.
TOKIO.—Japan has informed Admiral Koltchak that she is unable to accede to the request to send several divisions to assist against the Bolsheviks.

Continental News.

Ministerial Appointments.

LONDON, August 16.
The "Morning Post" says:—Sir George Buchanan is appointed ambassador in Rome. Sir William Tyrrell, second in command to Mr. Grey, at Washington, Maxmuller, minister plenipotentiary at Constantinople, Sir George Clerk, minister to Czecho-Slovakia, and Theophilus Russell minister at Berne.

Pay and Pensions of Indian Army Services.

LONDON, August 16.
In the commons, Mr. Montagu replying to a question said, that in considering the revision of rates of pay of British officers in the Indian army, the question of pay and pensions of departmental officers of the Indian army services would also be included.

LONDON, August 16.
Lord Lee of Fareham is appointed President of the board of agriculture.

LONDON, August 16.
The Executive of the dockers union in Liverpool has repudiated the proposed three days stoppage.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

The Punjab

Special Tribunals.

The Hoshiarpur Case.

LAHORE, August 15.

Judgment was delivered to-day by the Special Tribunal in the Hoshiarpur case in which Ganes Singh was charged with offences under Section 124 (a) I.P.C. and rule 25, Defence of India (Consolidation) Rules. Ganes Singh was sentenced to six months rigorous imprisonment.

The Barajadi Deraiment Case.

AHMEDABAD, August 15.

The hearing of the Barajadi derailment case concluded to-day. Mr. Chamanlal Parekh, pleader for the accused, summed up the nature of the confessions of the accused and submitted that they bore the stamp of a common inspiration and submitted that the confessions if read together, would clearly show that they were given by the police and were absolutely false. Mr. Ardesir Karaka, pleader for accused No. 9, also argued that the police had worked up the case. Mr. Banning, Prosecutor argued the case for four hours and deprecated the idea of revenue officers like the Mamlatdars going out for investigations in criminal cases. There was nothing strange in people assembling at a railway station to witness a special train that was to pass that night. As a result of the day at Ahmedabad had created interest in all people it was preposterous to believe that the accused master had no breathing time as the defence urged him to have simply because a couple of goods trains had to pass Barajadi station. He maintained that the bridge affair was an essential element in the case and the mere admission by the accused in the confession did not affect the prosecution case in any way, since the whole matter was of little consequence to the accused as they played no material part there. It was ridiculous to believe that the accused were tutored to give evidence over the whole matter, and referring to Hathi, Sub-Inspector, Counsel asked the Court whether that was the man who would infuse spirituality in the minds of the accused. Some of the accused complained of ill-treatment and others attributed the whole of their confession to pressure from the British Builders, which showed the intention of the defence story. Mr. Banning emphatically asserted that the confessions were neither uniform nor were they voluntary as the case was a common one. He did not understand why the accused Mahadil Dhalukh went to the Small Causes Court on the 11th morning to answer a notice to show cause why a decree should be executed and even if he went to Ahmedabad there was no earthly reason for his staying overnight at Ahmedabad. Counsel suggested that mere positive and respectable stations in life of some of the accused ought not to weigh with the Court. Judgment in this case will be delivered on Monday, the 18th.

Vavod Wire Cutting Case.

The second Special Tribunal, reassembling this morning, proceeded to hear examination of another witness Jeeva Jeethal in the Vavod wire-cutting case, who deposed that he was a Dharala by caste and a cultivator of lands by occupation. He said he was present at the Faravadi meeting, when he saw accused Nos. 1, 2, 6, and 5 as leaders. They all said Mr. Gandhi who was arrested would be released if they harassed the Government by cutting the telegraph wires and derailing trains. The Dharalas and Girasias did not agree to this proposal and refused to cut the wires, finally leaving the meeting. Only Patidars remained in the meeting with a very few isolated exceptions of Dharalas, who belonged to the patidar Party. Eventually they cut the "Vavod" Road to Goratalay and approached the wire posts there. A ladder was brought from the Faravadi, and fixing it to the posts they mounted up. He saw Bhailal on the ladder and heard the cutting of wires by the sound the cuts produced. He saw there was a number of other accused whom he mentioned. Mangal Vardi (No 18) was breaking the insulators. Karaka said as Mr. Gandhi was going that night from Bombay, it would be not safe if they derailed the train. Hence the idea of derailment was given up. After cutting the wires they went to their respective homes or fields. After a lengthy cross-examination by Mr. Parekh, another witness, Motilal Chunalil, was taken up to prove that the topographical chart of the scene of offence prepared by him was correct. He verified the chart. The Court then rose for the day.

Narajadi Deraiment Case.

The hearing of the Narajadi derailment case concluded at Ahmedabad before the Special Tribunal on Friday. Mr. Chamanlal Parekh, pleader for accused Kasmam, commenting upon the nature of the confessions of the accused, submitted that they bore the stamp of a common inspiration. Confessions, if read together, would clearly show that they were given by the police and were absolutely false. Mr. Ardesir Karaka, pleader for accused No. 9, also argued that the police had worked up the case. Mr. Banning, Public Prosecutor, rebutted the defence contention and said that mere position and respectable stations of some of the accused ought not to weigh with the Court. Judgment was reserved. The second Special Tribunal, reassembling on Friday morning, proceeded to hear examination of another witness. Jeeva Jeethal in the Vavod wire cutting case. He said that he was present at the Faravadi meeting, where he saw four men accused as leaders. They all said that Mahatma Gandhi who was arrested, would be released if they harassed the Government by cutting the telegraph wires and derailing trains. Eventually the wires were cut. One of the accused had suggested that as Mr. Gandhi was going that night from Bombay, it would be not safe if they derailed the train. Hence the idea of derailment was given up. After cutting the wires they went to their respective homes or fields. Further hearing was adjourned.

Bombay

Cable delay.

BOMBAY, August 16.

The Superintendent, Eastern Telegraph Company, reports following delays in transit on cables:—Bombay to London—Full rates—1 3/4 days, deferred 2 1-2 days. London to Bombay—Full rates—2 days, deferred 4 1-2 days.

Re-organisation of Medical Service.

BOMBAY, August 16.

Under the auspices of the Bombay Medical Union a meeting of the Members of independent medical profession of Bombay was held this evening, Dr. F. N. Kapadia, presiding, to consider the question of re-organisation of medical services, medical education and alleged differential treatment of Indians in I. M. S. and the attitude of British Medical Association towards Indian Medical profession in their memorandum circulated among I. M. S. officers in India in January 1919. The speakers emphatically repudiated the allegations made in the memorandum against Indians and emphasised that the time had come for Indians to get a far larger share in the administration of the country which they now demanded not as a favour but as a right. At the same time they had no animosity towards their English brethren. They further said that the British Medical Association was widening the gap that already existed between Indians and English by the circulation of such memorandum. The following resolutions were unanimously passed at the meeting:—(1) That the Indian Medical Service should be divided into two distinct and separate branches one purely military and naval, and the other civil, the latter to be from a war reserve with adequate training; (2) that all the branch should be recruited by simultaneous examinations held in England and in India so as to afford equal opportunities and conditions for competition to Europeans and Indians; (3) that all educational and professional appointments should be thrown open to the profession at large in the United Kingdom and India and that the candidates should be selected by the educational minister with the assistance of a selection board; (4) that the meeting emphatically protest against the distinction made by the Government in making recent permanent appointments in I. M. S. of 33 Europeans out of about 146 and only 17 Indians out of 930 holding temporary commissions in the service and further suggests that the present low percentage of Indians in the permanent cadre be soon brought up to at least 33 per cent by fresh permanent appointments from among Indians who creditably served in the war; (5) that the meeting condemn the racial distinction made by the Government in the recent order of the Government of India to effect that enhanced rate of pay for Indian members of I. M. S. Joining after 1st December 1918 should be under consideration while it should be already made applicable to Europeans joining the service after that date and (6) that the meeting protest against the hostile and unfair attitude taken up by the British Medical Association towards the legitimate aspirations of Indian Medical profession. It was further resolved to communicate these resolutions to the Local Government, the Government of India, the British Medical Association, the Secretary of State for India and the premier.

Simla

Viceroy's Visit.

N. W. Frontier Provinces Troops.

SIMLA, August 17.

A Press Communique says:—H.E. the Viceroy accompanied by Lt. Genl. Sir H. Hudson, Adjutant General in India and with Mr. S. R. Hignell, officiating Private Secretary, Lt. Col. R. Verney, Military Secretary, Lt. Col. H. Austin Smith, Surgeon and Captain Frayer, A. D. C. in attendance, left Simla on Saturday the 9th instant on a visit to the troops in the North West Province. The Viceroy reached Peshawar on the evening of the 10th and was the guest of the Chief Commissioner.

On the morning of the 11th His Excellency motored out to Kacha Garhi and Jamrud and visited the troops camped there, under the command of Major General Sheppard, and later proceeded to Ali Musjid where he breakfasted with Brigadier General Christian and staff and visited the hospital and troops. In the evening His Excellency motored over to Nowshera, where he was received by Major General Sir W. Bagnall and Generals Sir Padma Sham Shere Jung, and Sir Baber Sham Shere Jung, and walked round the barracks seeing the British and Indian units and inspected the Peshawar Battalion. His Excellency spent the morning of the 12th in visiting hospitals in Peshawar and during the evening he motored round the cantonment visiting each of the units stationed there in their respective camps. His Excellency made an early start on the 13th and motored direct to Dacca where he was received by Brigadier General Brooker, who took him round the various camps. On the return journey His Excellency lunched with Brig. Genl. Peebles at Landi Kotla and visited the fort and troops. His Excellency returned to Peshawar at 6 p.m. His Excellency was the guest of Genl. Sir A. Barrett and the officers of the headquarters staff to dinner that night and later entertained for Kohat accompanied by the Chief Commissioner and Sir A. Barrett. His Excellency was received on arrival to Kohat by Major General Skene. Before breakfast the hospitals and the various units in Kohat were visited and afterwards he motored to Hangu where a short time was spent, and thence to Thei, where he lunched. After lunch the Viceroy visited the Hospital and the Fort and left at 3 p.m. for Parachinar halting en route to inspect the camps of the various units who were drawn up to receive him. The Viceroy was received on arrival at Parachinar by Brig. Genl. Fagan and was the guest of Major Heale. The forenoon of the 15th was spent in visiting the units and hospital and in the afternoon His Excellency motored out to Ali Mangal and Peiwar villages where he had tea with the officers of the Kurram Militia camped there. The Viceroy and Party left Parachinar on the 16th for Kohat and entrained that afternoon for Simla, where he arrived on the afternoon of the 17th instant.

Dacca Camp Sniped.

SIMLA, August 16.

A Press communique says:—Dacca camp was sniped from the left bank of the Kabul River on the night of the 14th instant. There had been some firing on our piquets in Tochi. Raids by Mahsuds, Sherranai and Suleiman Khel have occurred in Derajat, one gang being punished by our troops and constabulary. Bands of Suleiman Khel Kakars and Wazirs are still out in Northern Zhob.

Burma

Rangoon Rice Market.

RANGOON, August 16.

Finding that the holders of paddy stocks were refusing to sell at fixed prices, the Foodstuffs Commissioner asked the Local Government to bring the notification of May last into effect and on proof being furnished, notice commandeering paddy has been issued through the Deputy Commissioner calling upon all traders to place their stocks at the disposal of the Government. A number of such notices have been issued and more are being prepared. Up to now notices have been chiefly served in the districts, but when lists of stocks called for have been received, similar orders will be issued in Rangoon, if necessary. The tone of the rice market is much easier.

Indian News.

According to a Poona message, the Russian General Polovtsov has arrived at Ganeshkhind on a short visit to Their Excellencies.

In connection with the signature on the Treaty of Peace, 2,338 prisoners, including 113 females, were released from jails in the Presidency of Bengal.

A Poona message says:—A number of important Government of India officials have been invited to meet His Excellency Sir George Lloyd in Bombay on Wednesday, the 20th instant to discuss certain aspects of the housing problem.

The S. S. Lunka arrived at Rangoon yesterday somewhat affected by heavy weather encountered since leaving Calcutta, and the S. S. Egra takes her place on the return journey. The Egra also arrived yesterday.

A Burma Government notification states that all restrictions on outward voyage from the United Kingdom are now removed.

The total subscriptions for the new Indian loan up to the 14th inst. are Rs. 13,81,84,100, inclusive of Rs. 74,32,825, in the shape of war bonds.

The Government dockyard, Rangoon, employing about 2,000 men reduced the working hours from 52 to 47½ per week simultaneously with the Irrawaddy Flotilla dockyard and report satisfactory result. No reduction of work is effected.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున

వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రవిచిత్రములతో నిండియుండును.

మొదటి సంచిక	మొదటి 1-8	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	"	(కొద్ది భరితులే, 1-8-0)
ఐదవ	"	1-0-0
ఆరవ	"	1-0-0

ఇందు విశేషా మహాసంగ్రహ చరిత్రము విశేషము.

ఏడవ సంచిక	మొదటి 1-8	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-0-0
పదయవ	"	2-0-0

ఈ పదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనవారికి

మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.

(ప్రొద్దుకర్షణ చేయు.)

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాభ్యుదయ యొక్క

స్వాభిమతి, అహింస సభాభ్యుదయ యొక్క స్వాభిమతి, పిల్ల చరిత్రములు, చిత్ర తీర్మానములు, సలహానామా చక్రవర్తి కైలిలో పెద్దఅక్షరములతో ముద్రించబడి యున్నది. మొదటి 1-8 1-8-0.

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సరములలో

ములలో జరిగిన సంగతుల వివరములు సంతకము

ముగ చిత్రములతో ముద్రికై యున్నది.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు

స్థానికాది వార్తలు

బ్రిటిషు దేశమునుండి ప్రయాణము:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు ప్రయాణము చేయుట కిట్లు డెట్టి అభ్యంతరమును లేదని బహుదోరతనమువారు ప్రకటించిరి.

“ఆంధ్రవాణి”:—ఈపత్రిక యికనుండు నూతన కారములో వెలువడుననియు, స్వకీయ మద్రాసును నుండిండుననియు, తెలిసికొనుటకు సంకసించెదము.

గవాయి ప్యాసిపాపాలు:—నిన్నటిసాయంకాలము, ప్యాసిపాపాలుగారు, మైలాపూరు సంఘము కక్షమున పాడి, నభ్యుత్తరము కనుగ్రామమునకు నానందాద్రి నోలలాడించిరి. నభామందిరము, శ్రోతలచే కిక్కిరిసి యుండెను.

మద్రాసు లైట్ సోబు:—బట్టలకు శుభ్రపరచెడి నుట్టులను విడిచిని మదరాసు పాతచాకలపేటలోని కె. వి. సోపరీగారు మాట్ల బంపిరి. ఇవి బట్టలకు శుభ్రపరచుటలో నిజేకత నుట్టులకు దీసిరావు. వెలుగునగునగునని. భారతీయులీతీయ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించుట గోరెదము.

క్రొత్త పరిశ్రమలు:—తిరువాన్కూరు సంస్థానమున వెనకలు పుట్టులను అగ్ని పుట్టులను కయ్యుచేయుటకు కిగిన ఆదవులును లోనములను కలుపు గాన నీపరిశ్రమలను ప్రారంభించుటకు సంస్థానమువారు ప్రత్యేకముగ రెండు సంఘముల వారి కనుమరిసినందున తెలియుచున్నది.

25 ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, ఆనంతపురము:—ఈసభ ఈనెల 23, 24 తేదీలను ముగిసినది. ఆనంతపురము నుట్టుకొన్నారావు లి. వి. వి. కారి అభ్యుత్తరము జరుగునని రాయినాపాలు మిమల సంపత్తి, ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్తరము. (నాటి కంఠరావు, ప్రధాన కార్యదర్శి.)

సప్తమాంధ్ర మహాజనసభ, ఆనంతపురము:—ఈసభ ఈనెల 24, 25, తేదీలను ముగిసినది. గాడిచెల్లనారి న్యాయరావు యం. పి. గారి ఆగ్రహాధిపత్యమున జరుగునని. రావునాపాలు పులమరి ఆదిమాన్దిరావు ఆహ్వానసంఘాభ్యుత్తరము. (నాటి కంఠరావు, ప్రధాన కార్యదర్శి.)

శ్రీ సంగీతశాల:—కోనేరి రాజపురము వైద్యనాథఅయ్యగారివల్ల పాటకచ్చేరి 20 తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు గోకేళహోలలో జరుపబడును. మాయనరం నుట్టుయ్యగారు, ఫిడేలు, అలగకొరింపిల్ల మృదంగము, నుండరయ్యగారు ఘటము, రంగస్వామిపిల్ల మోస్సింగు, వాయిం చెదరు.

తెలివాల్లలో కలుగుచున్న ఆలస్యము:—పి. బొంబాయినుండి లండనుకు ప్రార్థిరేలు ఆర్డినరీ 42 గంటలు ఆలస్యము. బొంబాయినుండి లండనుకు సగమురేలు దీపర్లు 80 గంటలు. లండనునుండి బొంబాయికి ప్రార్థిరేలు ఆర్డినరీ 48 గంటలు. లండనునుండి బొంబాయికి సగమురేలు దీపర్లు 78 గంటలు. అని చెన్నపురి తెలిగొనిన నూపర్లుంటుగారు ప్రకటించిరి.

చెన్నరాష్ట్ర కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము:—ఈనెల 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు మహాజనసభా మందిరమున స్థాయిసంఘ సమావేశము జరుగును. రాజప్రతినిధిగారికి స్వాగతము, లాడు గోవిందదాసుగారిలేఖ, రాష్ట్రీయమహాసభా చిత్తు తీర్మానములు, మున్నగు విషయములు చర్చించబడునని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

వావిలికొలను రామానుజ రావుగారు:—కడపజిల్లాలోని పీఠధర గుమారు 25 సంవత్సరములు పనిచేయుచుండి తనబంధువర్తనమునకేమి మిత్రవర్తనమునకేమి చాలసాహాయ్యముగ నుండిన వావిలికొలను రామానుజరావు కంటులు వియ్యగారు ఆకస్మాత్తుగ మదనపల్లెలో 10 తేదీ ఆదివారం రోజున పక్షపాతము చేత స్వర్గస్థులైరి. బంధుమిత్రవర్తనలకు నిందాపరితాపకరముగ నున్నది.

మదరాసులోమరణములు:—ఆగస్టు 16-వ తేదీలో ఆంధ్రమయ్యగారు వారమునకు మదరాసులో 1000-కి 62.1 వంతున మరణములు సంభవించిరి. కలరా ఒకనికి సోకెనుగాని మరణములేవు. మనూరి 41 మందికి కలిగినది; 11 గురు మరణించిరి. ఇంపుయెంజావలన 120 మంది మరణించిరి. ఇతర జ్వరములవలన 22 మరణములు కలిగినవి.

దర్శి చెంచయ్యగారు:—దర్శి చెంచయ్యగారిని విడుదలచేయగోరుచు దర్శి రంగయ్యగారును మహాలక్ష్మమ్మగారును ఆంధ్రా నినిలైయ్య కమిటీ కార్యదర్శియను, ఇండియా దోరతనమువారికిని, చెన్నపురి దోరతనమువారికిని పంపిన కలితివా రులనుగూర్చి దర్శి చెంచయ్యగారిని ఇంకలో విడుదలచేయుటకు యిండియా దోరతనమువారి రంగీకరింపలేదని చెన్నపురి దోరతనమువారు ఈనెల 14 వ తేదీని ప్రకటించిరి.

పనిచేయుకాలమును తగ్గించుట:—రంగూను నాకానిర్యాజకాలమునందు, విరావతి నాకానిర్యాజకాలమునందు 2000 మంది పనివాండ్లదివరకు వారమునకు 52 గంటలు పనిచేయుచుండిరి. ఇక నుండు 47½ గంటలు పనిచేసిన చాలావని దోరతనమువారికిచ్చెదరి. ఇందువలన కార్యకలకుల సంక్రమణిలిగినది. పనిసరిగనే వెనుకటివలెనే జరుగుచున్నది.

చెన్నపురి రైతు వారిభూస్వాముల సంఘము:—ఈ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు సభ్యులుగా ముగ్గురి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మరల నియోజకవర్గిడిరి. ఈసంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘసభ ఈనెల 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు మహాజనసభా మందిరమున జరుగును. రాజప్రతినిధిగారికి స్వాగతము, ఆహార సమస్య, మున్నగునవి చర్చించబడును.

రంగూను బియ్యపు వర్తకము:—రంగూనులో వర్తకులు భాగ్యమును నిలువచేసి నిర్ణయించుటకు ధరల ప్రకారము విక్రయించుటకుచే నిబంధనల నమలు జరుపవలెనని కాభాధికారి బహుదోరతనము వారికి ప్రార్థన. దోరతనము వారు భాగ్యమును కేవలము కొంచునని కొందరు వర్తకులకు నోటికను వంపబడెను. కక్కినవారికిగూడ త్వరలో పంపెదరు. ఇంకవరకు రంగూను వర్తకులకు వంపబడలేదు. నాలుగువర్తకులకు వంపబడెను. ఇకనుండు రంగూను వర్తకులయొద్దనున్న నిలువ తేలగానే వారికిగూడ వంపబడును.

“తరుణభారతి”:—గంధి మహాత్ముగనుజరాలి భావమును “తరుణభారతి” యను పేర నొక వారపత్రిక పత్రికను రెండువారములలో స్థాపించునన్నారు. పత్రిక ప్రస్తుతము బొంబాయినుండియే ప్రకటింపబడును. ఇపుడాండ్లైతే భావ.లో వారు ప్రకటించుచున్న “ఎంగు ఇండియా” అను పత్రికవలె సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును వ్యాపింపజేయుచు నిష్పాదముగా కర్తవ్యమును వెల్లడించి పాలకులకును పాలితులకును నేరచేయుచుండును. హిందీభాషలోగూడ నొక వారపత్రికను స్థాపించవలయునని వారి సంకల్పము, అని సత్యాగ్రహ ప్రకటనవాని యొకరు ప్రాయమునన్నారు.

వింతగొల్పు మూఢభక్తి:—ఇకగల్లు గ్రామమునకు మూడుమైళ్లదూరముననున్న యంగన్న కంటవరకు నుమారు మూడునెలలక్రిందకు ఒక మహమ్మదీయుడు చనిపోయెను. ఆతని కొమారు లచ్చటనే నమాగ్ని కట్టించి ప్రతి ఆదివారము దీపారాధనచేసి బుడబాటు చేసెగింపుచుండిరి. ఇంకలో చుట్టుకట్టు గ్రామములయందున్న ప్రజలకు తెలిసి అచ్చటేదో గొప్ప మహత్వమున్నదని వైదొలెంకాయలు, మొలగునవి అన్నింటి భక్తితో నమాధియట్టు తిరిగివచ్చుచుండిరి. ఇప్పటికి మూడుమాసములైనను మహత్వమేమియు గన్పట్టలేదు. అయినను ప్రజలందరు మూఢభక్తితో ఇప్పటికిని ఎండలకోర్చి, భవ్యము మగుననియు, ఫలితము లేదనియు తలంపక పోవుచునేయున్నారు. హిందూదేశమునందీమూఢభక్తిగొప్పమేనాడు పాడుకొనినదోగాని పోపులకిచ్చగించెను. అప్పురాని వేంకటరంగారావు ఇకగల్లు,

పంజాబులో ప్లేగు:—పంజాబులో బ్రిటిషు దోరతనమువారికింద నున్న దేశమున చాలై నెలలుగతుకు ప్లేగువ్యాధి ప్రార్థిగా అంతరించినదిగాని యిటీవల నైలాలోట మండలమున నొకరి కివాధి సోకినట్లు తెలియుచున్నదని పంజాబు దోరతనమువారు ప్రకటించిరి.

సుబ్రహ్మణ్యశివగారు

సహాయ నిధి

నాయకులవిజ్ఞప్తి

సుబ్రహ్మణ్యశివగారు విదంబరంకిళ్ళగారికి సహకారులయి చాలదేశసేవను చేసియున్నారు. ఆయనకుగల దీర్ఘవ్యాధికారాగ్రహము నందున్నపుడు చాలతీవ్రమైనందున ఆయన ఇప్పుడు కడలుటకు మెడలుటకు గూడ కత్తిలేకుండ నున్నాడు. ఆయన తల్లి వృద్ధురాలు. ఆమెయే ఆయనను శంకరుని చేయవలసియున్నది. వారిద్దరిని చీరనోపాధి జరుగుటకు కిగిన ధనమును నమకూర్చువలసియున్నది. సుబ్రహ్మణ్యశివగారి కేక నేకను గూర్చి ప్రత్యేకముగ వివరంక నవసరములేదు. ఈ నిధి భారతీయులందరును సహాయము చేయవచ్చును. ఈనిధికి వంకవలసిన ధనమును డాక్టరు. ఎం. సి. నజుందరావు, మైలాపూరు, మదరాసు. అత ఇత నామాకు పంపిస్తామి. వారు ప్రజలకుగానుండ సంగీకరించిరి ఇట్లువిన్నవించుచున్నాము:—డాక్టరు. ఎం. సి. నంజుందరావు. సి. రాజగోపాలాచారి, డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయుడు, ఆదిశారాయణశ్రేష్ఠి, టి. వి. గోపాలస్వామి యుదల్యూరు, టి. వి. వేంకట్రామయ్యగారు, మహమ్మదు సదుల్లా లాదుసాపాపాలు.

వాతావరణ నిధి

1919 సం: ఆగస్టు నెల 18-వ తేదీ సోమవారము.

జిల్లా యభ్యువగరములు	అర్జున్ గోన్		అర్జున్ గోన్		జిల్లా యభ్యువగరములు
	24 గంటలలో	అర్జున్ గోన్	24 గంటలలో	అర్జున్ గోన్	
	గంట	గంట	గంట	గంట	
గోపాలపూరు	84.8	78.4	1.89	25.84	20.20
నిజాపట్టణము	86.9	82.1	...	11.18	15.89
కాకినాడ *	86.1	76.7	0.04	9.79	15.89
బందరు *	84.8	78.2	1.80	20.47	16.67
ఉంటూరు	92.0	75.4	...	16.78	14.71
వెల్దురు	96.0	76.1	0.81	8.29	6.91
మద్రాసు	96.0	76.1	0.06	9.23	10.07
మైదరాశాదు	82.8	78.2	...	16.98	16.94
ఆనంతపురము	94.8	75.6	...	11.76	8.06
ఇక్కరీ	89.8	74.8	...	1.66	7.97
కర్నూలు	87.8	75.0	0.08	8.47	12.90
కడప	93.4	79.8	...	14.41	12.26
తెంగుకూరు	85.1	86.9	0.88	18.25	15.61
వెల్దురు *	95.0	74.0	0.62	16.37	14.42
నీలము	97.0	78.2	0.07	15.81	17.30
కోయంబట్టూరు	89.4	71.5	...	6.19	7.71

దక్షిణదేశమున వాయుభారమునం దంతగా మూర్ఛలేదు. సర్కారులలో భారము హెచ్చినది. కక్కిన పుత్తర భాగమునందు తగ్గినది. తూర్పునను ఉత్తరపుకనుమ మిక్కిలి హెచ్చినది. పశ్చిమతీరమున వర్షపక్షములు స్వల్పము. దక్షిణమున చాల హెచ్చు. చాలవోట్ల వర్షము తగ్గినది. చెన్నపురితీరమునం దుత్తర దక్షిణములను దత్తమండలములందున పగటి వర్షము తగ్గినది. మధ్యభాగమున రాత్రి వర్షము హెచ్చినది. సముద్రతీరమున సమాజస్థితి తగ్గినది. తేమ అన్నిచోట్లను హెచ్చినది. మబ్బులన్నిచోట్లకు కలుపు. వర్షము గూడ సంతటను కలదు. మంగుకూరు, బండిరు, గోపాలపురములలో రెండేసి దుమ్ములను కలిగిట, తెంగుకూరు, కోడై కొటలలో నొక్కొక దుమ్ములు కొచ్చివెల్లువలలో ఆరదు క్కిర తునను తురినది.

ఎడ్వర్డు. బి. రాసు

అక్కింగు వాతావరణకాశ్రుజ్ఞుడు.

లేఖకులకు

కాగితముయొక్క రేసు ప్రక్కలను, గొలుసు కట్టుతోడను, కనబడని శిరాతోడను, పెన్నిలు తోడను వ్రాయుటను వ్రాతలు ప్రకటించుటవలన బాధపడుచున్నామిది జిలుగు వ్రాతలు అంగీకరింపు బడవు [ఆం. వ. సం.]

జూ బు లు

I

అయ్యో, వివాహ బహుదూర కేకపిల్లగారికి తనను చెన్నులూ కాననగడకు సభ్యులుగా ఎన్నుకొన నీయకుండ కొండకు బ్రాహ్మణులు అడ్డపడివారని చెప్పియు ప్రతికలలో జరిగింది. అందులో నొక కవిక భవాన్యదారుగాను బికి సహాయుడేయడం, తెలుగు బ్రాహ్మణ ప్రతికర్షికి సహాయుడేయటం పిల్లగారికి మరింత కష్టముగానున్నది. తెలుగు వారు తెలుగువారికి ఏల సహాయము చేయరాదు? కవిక భవాన్యదారుగారి చేతుల లాగి పిల్లగారు నులభుగా బయటపడినారు. గా॥ చింతామణిగారిని సంయుక్తరాష్ట్రముల వారు శత్రు ఎన్నుకొనక అసలు ఆ రాష్ట్రమునానినే యెన్నుకొనియెడల చింతామణిగారికి యభయముట అంతగా అలవి యుండదు. కేకపిల్లగారు అట్టివారు.

1-వది } కో॥ పు.
12-8-19 }

II

మోరిబోర్డు హయాగు ఎలిమెంటరీస్కూలు

అయ్యో, రాజోలుతాలూకాలో చేరిన మామోరిగ్రామ మందు ఒక హయాగు ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాత్రముగా స్థాపింపబడినది. ప్రభాసోపాధ్యాయులు చేసిన కాలపు నెలవులకునుండవచ్చి చార్జివుచ్చుకొనిరి. ఆరవరగతి ప్రాంగింప జడిసెడి. ఎక్కడ బాటు యందుటచేతన, తక్కినవారకాలల కంటె సభివృద్ధిమాపుటచేతన మాత్రామందులది ఎలిమెంటరీ స్కూలు హయాగు గ్రేసుస్కూలుగా మార్చిరి యెంతో సం తోషించిరి. కాని తాలూకాబోర్డువారి స్కూలునుకూడించి తగినకృతసహాయకపోవు తెలియు కొంచెము. వారిస్కూలు నకు కొత్తసాధుగ్రామీయులు గట్టయచేతులేరు. ఇట్లు లెంచుట టర్నియె మొదలయిన సకలు కారణవని హయాగు ప్రభుగారు తాలూకాబోర్డువారికి వ్రాసినరు. కాని వారి తపాకు గట్టు చేతుకుంటుంట్ల కారణము న్యక్షము ఒక సేవకుడు కూడ హయాగునకును సమసియైయు ఇక స్పెక్టరు గారిచ్యారా హయాగునకును బోర్డువారికి విన్నవకు పీకట గాని తాము తప్పి పరిక్షించిన ఏయట ఆ సంకతి యొకటిను నది కబో అసిస్టెంటు ఇక స్పెక్టరుగాక అడ్డరిచ్చిగాని యింకొకరు రాలేరు. ఇకవరకు ఎలిమెంటరీస్కూలుగా నున్నప్పుడు స్కూలు వ్యయములకుగాను బోర్డువారు రు॥0-0-0 ఇచ్చుచుండిరి. ఇప్పుడు ఆయాకు మామాయిలే యిచ్చుచుండుట బాగులేదు. ఈసాధు ఈకరత్రకాలములో చాలదకుట లేదులేల్లకు. ఇక హయాగును మాభ్యాగవరము. వైవిధ్యములేకాక ఈ స్కూలువందు ఈసాధ్యాయుల మాత్రము విశేషముగానున్నది. ఒక ఈసాధ్యాయుడు రెజిస్ట్రేషను ఈయగ రమరమి నెలవోలు కిప్పుదాఫ్టులలో ఈసాధ్యాయుడు నియమింప బడెను. ఒక ఈసాధ్యాయుడు ట్రాన్సుఫరు ఆయ 20 కో॥ లయినను ఇంకను అప్పులలో మరెయొక ఈసాధ్యాయుడు చేరలేను. తీరమునప్రముఖ ఒకఈసాధ్యాయుడు చాలవోలు నెలవువుచ్చుకొన్నప్పుడు ఆఫ్ఫలిన మఱియొక ఈసాధ్యాయు డేర్పరుపబడలేను. ఇట్టిలోపములవలన బాహరవిద్యార్థివృద్ధికి వ్యయము కలుగుచున్నది. కావున రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డువారు, రెవరల మామూలునకు తగిన సామగ్రిని గట్టయి లేసెయ, నేరకు నేర్పాటుచేసేయ వ్యయమున కిచ్చు సామగ్రి హయాగుంధి స్థిరముగా ఈసాధ్యాయుల నేర్పరయి స్కూలు నకర్తరాభివృద్ధి నొందునట్లు చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

మోరి గో. వేంకటాచలపతిరావు.
11-8-19 గ్రామసంఘ కార్యదర్శి

ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనము.

ఒక మ స వి.

అయ్యో, బెజవాడలో జరిగిన ప్రథమ ఆంధ్రసహకార సభలో యీ విధముగ తీర్మానింపబడినది: "వార్తాపత్రికలు, పుత్రములు, ఉపన్యాసములు, ప్రదర్శనములు, మొదలగువాని మూలమున సహకారభావము ఆంధ్రులలో పూర్వముగ వ్యాపింపజేయుటకును, సహకారసంఘాల నిర్వహణమునందు ఆంధ్రులకు శిక్షాసాగి ఆయా చేతభాగములకు అనువగు రీతిని సహకారోద్యమమును వ్యాప్తము నొందించి బలపఱచుటకును, ఆంధ్రచేత మునకు ప్రత్యేకముగ ఒక రాష్ట్రీయ సహకారవ్యాపకసంఘమును "ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనము" అనుపేరుతో స్థాపింపవలెనని యభిప్రాయపడుచు ఆ సంఘనిర్మాణమునకై వెంటనే తగు ప్రయత్నములు చేయుటకొరకు యాదిగున పేర్కొనిన వారిని తమలో ఆవసరమునుబట్టి యితరులనుకూడ కేర్చుకొనుటకు అధికారముతో" యీ మహాసభవారు—ఒక సంఘముగ యేర్పఱచుచున్నారు. (పేర్లు యందుతోపంపిన తీర్మానముల పట్టికలో నాల్గవతీర్మానముతో కానగును.)" ఈ తాత్కాలికసంఘము 19-7-19 వ తేదీని యేలూరులో సమావేశమై, ఆంధ్రసహకార సమ్మేళనమునకు అనుబంధముగ సహకారపద్ధతుల ననుసరించి ఒక ముద్రాలయము స్థాపింపవలెననియు, ముద్రాలయ స్థాపనమునకు వలయు ద్రవ్యము భాగముల చొప్పున ప్రత్యేక సహకారులవద్దనుండియు సహకార సంఘములవద్దనుండియు సమకూర్పవలెననియు, అట్లు భాగములు తీసికొనిన సహకారులను సంఘముల ప్రతినిధులును మాత్రమే సమ్మేళనములో సభ్యులుగ నుండుటకు అర్హులనియు, ముద్రాలయము సమ్మేళనముచేత నిర్వహింపబడి పరిపాలింపబడవలెననియు తీర్మానించివారు. మహాసభాతీర్మానములో నిర్వచింపబడిన సహకారకార్యము లన్నియు సంతృప్తికరముగ నెఱవేర్పబడవలెనని ఒకలక్ష రూపాయల మూలధన మైనను ఉండవలెను. నవజీవమునకును, ఉదారభావములకును, కార్యదీక్షకును వన్నెగాంచిన ఆంధ్రచేతమున గల సుమారు 1800 సంఘములనుండి యీ మాత్రము సామ్యు లభించుట దుష్కరము కాదు. బాత్తుగ దుష్టినియందున్న కొన్ని సంఘములు వదలివేయవలసినవైనను తక్కిన 1000 సంఘములైనను ఒక్కొక్కటి రూ॥100 లకు తక్కువ కాని విలువగల భాగములు తీసికొనినచో వలయు మూలధనము చేకూరుట కడుంగడు సుసాధ్యము. ఇందువలన సంఘముల కేవిధమైన వ్యయములు లేవు. మామూలుప్రకారము సంఘములు పెంట్రిల్ బ్యాంకులకు అప్పుదరభాస్తు చేసినచో భాగములకు వలయు సామ్యు వెంటనే సమకూరును. ఎంత తక్కువ అంచనా చేసినను నూటికి రు 0-12-0 ల వడ్డీ సులభముగ గిట్టును. ఇట్లు వడ్డీ రుంచివేట్టిన వెనుక మిగులు లాభమంతయు "వార్తాపత్రికలు పుత్రములు ప్రచురించుట ఉపన్యాసములు ప్రదర్శనములు యిచ్చుకొనుట ప్రచారకుల నేర్పఱచుట" మొదలగు సహకార వ్యాపక కార్యములకు వినియోగింపవచ్చును. అందుచే విరివిగ భాగములు తీసికొనుటవల్ల సంఘములు మంచిలాభమును పొందుదురే గాక సహకారోద్యమ వ్యాపకమునకును తన్మూలమున చేకొన్న తికిని తోడ్పడినవారగుదురు. సమ్మేళనము శీఘ్రముగ రిజిస్ట్రీ కావలసియున్నది. కనుక సహకారసంఘములును, ప్రత్యేక సహకారులును విరివిగ (అధము రు 100 లకు తక్కువకాని) భాగములను తీసికొని, వెంటనే పట్టిని పూర్తిచేసి (ఏలగునంతవఱకు భాగములకు సామ్యుతోకూడ) మాకు పంపి, ఆంధ్ర సహకార సమ్మేళన స్థాపనమునకును తదనుబంధముగు సర్వతోముఖకార్యనిర్వహణమునకును తోడ్పడఁ బ్రార్థింతులు.

గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా. } భాగరాజు పట్టాభిషేకారామయ్య, నూరి వెంకటనరసింహరాష్ట్రీ, గూడూరి రామచంద్రరావు, తాత్కాలికసంఘ కార్యదర్శులు.

ప్రత్యుత్తరములకు చిరునామా:— గూడూరి రామచంద్రరావు, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

పోస్టుమేస్తరు జనరులునకు మనవి.

చేవరపల్లి వాసుల కష్టములు.

(చేవరపల్లి నివాసియొద్దనుండి)

కృష్ణాజిల్లా మధ్య గూడెం తాలూకాలో చేరిన చేవరపల్లి గ్రామము, కాకినాడ గ్రామీకర్మమునకు వీక్షియున్న గ్రామము. తొలగి ట్రింగునాడ్డుమీద నున్నది. ఈ గ్రామము చుట్టుప్రక్కల 12 మైళ్లలోపున నున్న గ్రామములన్నిటి కన్న పెద్దగ్రామమున వర్తకస్థలమున తాలూకాకు మధ్య గ్రామమున రహదారి గ్రామము నమునకున్నది. ఈ గ్రామము 3 కివారు గ్రామముల కలిగి ను 18762 లు విస్తీర్ణమును 8968 జనసంఖ్యయును కలిగి నగ్రామము వారికి ప్రతిసంవత్సరమున నుమారు రు 8860 లు ల్యాండురినియ్యి చెల్లుచున్నది. కాని యీ గ్రామములో తపాలాఫీసు మాత్రములేను. ఇచ్చటికి తపాలా మైళ్ల దూరములో నున్న తాళ్లపూడి పోస్టునుండి వారమునకు రెండు సార్లుగా గ్రామ ప్రజావాసి వలన నుత్తరమును వగయిరాలు బటువాడా కాబడుచున్నవి. అందువలన సమాచారములు సకాలములో అందక ప్రజలకు వ్యయప్రయాసలకు కారణమగుచున్నది. ఈ గ్రామములో తపాలాఫీసు స్థాపించుటకు 8 సం॥ నుండి యెన్నిసార్లు ఆశాభోవ్యోగి యులను ప్రార్థించినను వారికి ఈ 8 సం॥ లలోను నొకసారి అయినను ఆ గ్రామస్థులయందు ఆక్షగ్రహము రాలేదు. ఈసం॥ రముకూడ తిరిగి గ్రామస్థులందరకు జమాబుదీ కాబయందు శ్రీకల్వ రువోరవారికిని డిరిబులాడు పోస్టుమాన్సుజనరలు గారికిని కడసారి విన్నవము మహజరుపూర్వముగా చేసికొని యున్నప్పటికిని వెనుకటివలెనే ఆక్షాగ్రహము కలిగిది ఏ ఉద్యోగిగాని, బాంసారిగాని, తర్రకుడుగాని, ఈ గ్రామమునకు చుట్టునున్న 15 మైళ్లదూరము గల ప్రతి పెద్దగ్రామము అనిగా కొల్లూరు, నిడదవోలు, తాళ్లపూడి, లక్కవరం, నల్లవర్ర, కంయిరా గ్రామములలో ఎచ్చటబయలుచేరినను నీ గ్రామములో మహా తిప్పక చేయవలసియున్నది. రోడ్డుమీదకుండుటవలన తరుచు ఉద్యోగియులుకూడ మకాములు చేయించుదురు. వర్తకమునిమిత్తము కాకినాడ రాజమండ్రివగయిరా ట్టెజములనుండి తరుచువర్తకము వచ్చియున్నందు మకాము చేసి సకలముల ఖరీదు చేయుటకూడ కలదు. ఈ గ్రామములో 20 మంది వర్తకము కలదు. వారిలో 10 మందికి రాబడినున్నకూడ విధింపబడినది ఈ కారణములవల్ల వలనను నీచేరపల్లి గ్రామములో ఒకపోస్టు ఆఫీసు ముఖ్యముగా ఉండవలసిన అవసరమున్నది ఈ గ్రామములో జేయించి ప్రతిఆధికారిగాని తదితరులకుగాని అసంగతి తప్పక విశేషము కాగలదు. పోస్టరడిసార్డుమెంటులోని యే యుద్యోగిగాని యీ గ్రామమును పరిశీలించకయే తపాలాఫీసు అవసరమేదని యిందాహుసెంట్లు దయచేయించి యున్నారు. ఇట్లుండగా గతసంవత్సరములో నీ విషయములో నీ కేరెస్పాండెన్సు జరుపుటలో చేవరపల్లిలో పోస్టుఆఫీసు అవసరమే అని తపాలా కాఖవారు శ్రీ గార్లుగూడెం తాలూకా రివెన్యూదారువారికి పంపించినారు. అందుమీద ఆఫీస్లో తపాన్యదారుగానుండి ప్రస్తుతము ఉపకార చేతము నొందుచున్న పరిణం జున్నాధగవు ప్రతులు గారు ఏ కారణమునో యీ గ్రామములో పోస్టు అవసరమేదని రిపోర్టు వ్రాసి యిందరిట. ఈ హేతువులకున కి 300 ల నుండి పంపియించుచున్నను నో విన్న తపాలా ప్రాంచిఆఫీసు కాక్షల కాకపోవుటచే ఆ ప్రజలు నిరాశచెందియున్నారు. కొల్లూరు పోస్టుకు 8 మైళ్లలోనున్న కుమారజేడములోను తాళ్లపూడి పోస్టుకు 4 మైళ్లలోనున్న అన్నచేరపేటలోను పోస్టాఫీసులను స్థాపింపగా ఇట్టి ప్రాయశ్చిత్తము పోషించియున్నట్టియు చుట్టుప్రక్కల 12 మైళ్ల దూరమునకు పోస్టుఆఫీసు సౌకర్యములేనట్టియు నీ చేవరపల్లి గ్రామములో నొక పోస్టు ప్రాంచిఆఫీసు స్థాపనచేయించుటయేల సమంజసముకాదో తెలియరాజున్నది. తపాలా కాఖాధికారులును రివెన్యూ కాఖాధికారులును నికమీదనయ్యను జేరవల్ల ప్రజల యొక్క కోరికను తప్పక జేరవేర్చవలసి నమ్ముచున్నాను.

సంయుక్తరాష్ట్రముల బండిలు:—సంయుక్త రాష్ట్రముల చెరసాలనున్న వారిలో సంయుక్తముగాదు 5987 గురిని విడుదలచేసిరి. వీరిలో 80 మంది సినిమా ఖయదీలు. వారు బాకీదారుల కియ్యవలసిన రు 2288లను దొరతనమువారే బాకీదారుల కిచ్చి వారిని విడుదల చేసిరి.

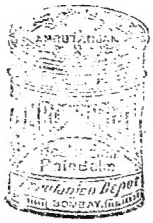
స్వల్పము. సీసా 1-8 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

చంద్రావతి చూచినా

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

నిలబాటులమానున. వాయువుపట్టబావున. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదోలున. పొట్టును బోగొట్టును. ఇది యిది యననెల నకలవిధమైన నొప్పులకు నంతవినివంటిది. వనమాలికలచే పిందూజకేమందు తయార చేయ బడు మందిమందు. దీనిని వివేకములతోని అశుభము వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలబడెలు యోగ్యతా క్రితములు పొందియున్నది. అన్ని దుశాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

తామర, తీట, పీనగగట్టి, దురద, ఉంగరములవంటిచుట్టు, రసికారుకు, వెంట్రుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను శాశ్వతము చేయుగలదు. రావాచాణి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-8-0 అణ మాత్రమే.

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 కులములు నూనెగల సీసా 1-8 రూ 0-12-0.

దం త చూ ర్ణ ము

చంద్రావతి చూచినా; నూనెగలనగలియుండును. నర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బి 1-8 వెల 0-2-0; 12-8 రూ 1-2-0 అ.

అ మృ తాం జ న ము డి పో,

109, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్టు, బొంబాయి. 8, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రతటన

మన మనోవాక్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్నకవి విరచితములైన అమృతములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభో భాషాభిమాన తెనాలె నన్నగ్రంథముల నచ్చు నేయించల వెల్లడలేని వెంకటరత్నకవి కుటుంబమునకు దగిన భజనహోయ మునుజేసి గ్రంథముల విషయమై నర్వసామాన్యములను బడ యగలరు. అందులను భాషాసేవకు జేయుటయును నిస్వహాయ స్థితియుండున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును రెండు సుకృతములును గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవమ్మ (నూలుకమ్మ) 2 ఘంట కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము), 4 సత్యనారాయణపాదసము (ప్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాడు క్రింది వివరమును ప్రాసీకొనవలయును.

వెంకటరత్నకవి గ్రంథములు

ఆంధ్రప్రకాశకార్యాలయము

తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

గోదావరి లంక పొగాకుచుట్టులు

గోదావరిలంక పొగాకుచుట్టులు మా కంపె నీలో వెలకు బహుభరసముగా దొరకును. మంచి వనివానివల్లను అనేక రకములు తయారు చేయబడు చున్నది. వలయువారు యీ క్రింది అడ్రస్సునకు (వాసిన వి.పి.గా పంపబడును. చుట్టుల సాంపిల్లు, వాటివలల కొరికమీదకు పంపించద మవును. వివరము:- (ప్రాప్తైటకు, గోదావరిలంక సిగర్ పక్కు, మామపేక, కృష్ణాజిల్లా (1725)

అ మ్మ క ము న కు 1710

ఒక స్విట్ మేడ్ కార్ నెవ్ బాయిల్ 18 గుట్టుల వలదుగలది. వెల రూ. 8000

నై బాయిలరుకు తగిలెట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్టీము ఇంజిన్. వెల రూ. 1500

ఒక స్విట్ మేడ్ కార్ నెవ్ బాయిల్ 7 గుట్టుల వలదుగలది. వెల రూ. 3000

డబ్బు, కాలికట్.

Apply to- Dutts, Calicut.

మీ కవనరమయినచో

యంత్రప్రబంధమైనట్టిగాని తరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు, తీర్పు, ఇనుపవాడములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు శోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వినిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంటెనెర్ వారిలోనే సంగతిసందర్భముల సలహా పొందవలసివచ్చెను. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి నంతనే వానిని పోలములో పరధరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

నిలాసము:- ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తహలపేట్ట నెం 553 రు,

289

మదరాసు

(వై రామోజిగారి గోదావర్లు ఈ ప్రతికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural—" that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS

(669)

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

TAKE CARE TO USE OUR PARASTAN OIL FOR KEEPING YOUR BRAIN COOL.

Agents:-

F. Hassanali & Co.,

51, China Bazar, G. T. Madras

NOTE:-Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

పాశ్యపు వేంకటాచలవల్లితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. అష్టివిలాసనము:- అష్టివలల క్షేమం కోసము ఈ అష్టివిలాస రసమును విరోధులై యున్నాడు. ఒక యోగ అష్టివిలాస రసముగల సీసా తమయెద్ద నుంచేనే క్షేమము నక్కర్తవుమైన సిద్ధావధము మోకటి లేకని వాడు చింతో నమగ బల్కుగలది. వివరము, మూడవ పాఠ్యము, నన్ని పాఠ్యము మొదలగునవి తప్పక నుదురును. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇళాం. (594)

2. శ్రీనివాస తైలం:- శ్రీనివాస గడ్డకను, పండుల నొప్పి హాస్థులను మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, 5-8 1 ఇళాం.

3. బ్రహ్మరసానంద:- దీనిని నేదించినప్పుడుండియో మూత్రమును కట్టక (కలరా) వారితిధేది, కిరణ్దేది, అశిర్దేదేలు నునుము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇళాం.

4. కామగుణోదయము:- విద్వలప బలకారి; నిర్బలములను, మందము, మలబద్ధము, అశిర్దేదేది, కృశత్వము, కడు పుష్టియగుండుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి నునుము ఇచ్చుట పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, 5-8 1 ఇళాం.

5. శోభామయహర కస్తూరిమాత్రము:- విద్వలప కడు పుష్టి ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ నును కా. మందము, వడివేము, దద్దు, అశిర్దేదే, కిరణ్దే, శోభామయహర, మలబద్ధం, శిర్దేం, కిరణ్దే, ముర్ఖము మొదలగు నునుము ఇచ్చుట శోభామయహర నునుము చేయుదు (501)

500 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తహల కయ్యతో 5-8 1-8-0
" " " 12-8 2-18-0
" " " 25-8 8-8-0

ఇది సిద్ధావధముతో కూడ అనుబంధము తెనుగున వంతును.

శ్రీ శీతారావువ వైద్యశాల, మద్రాసు.